

VASA UNIVERSITET

Filosofiska fakulteten

Auri Toivonen

Bli en doer, economista och wonderwoman!
Engelska lånord i Isabella Löwengrips författarskap

Avhandling pro gradu i svenska språket

Vasa 2017

INNEHÅLL

TABELLER	3
TIIVISTELMÄ	5
1 INLEDNING	7
1.1 Syfte och forskningsfrågor	8
1.2 Material	10
1.3 Metod	15
1.4 Tidigare forskning	17
2 SVENSKA SPRÅKET I EN FÖRÄNDERLIG VÄRLD	19
2.1 Språkförändringens mekanismer	19
2.1.1 Ordbildning	19
2.1.2 Påverkan från andra språk	21
2.2 Engelska i det svenska språket	21
2.2.1 Olika typer av lån	22
2.2.2 Orsaker till inlåning	24
2.2.3 Lånord, främmande ord och kodväxling	26
3 LÅNORD I ISABELLA LÖWENGRIPS BÖCKER ENLIGT ORDKLASS – EN ÖVERSIKT	28
3.1 Substantiv	29
3.2 Verb och adjektiv	32
3.3 Adverb och interjektioner	33
4 ANPASSNING AV LÅNORD I MATERIALET	35
4.1 Anpassning av substantiv	35
4.1.1 Anpassade substantiv	35
4.1.2 Icke anpassade substantiv	42
4.2. Anpassning av verb	45

4.3 Anpassning av adjektiv	45
5 ORSAKER TILL ANVÄNDNING AV LÅNORD	48
5.1 Beteckna en ny företeelse	49
5.1.1 Nya företeelser inom mode-, smink- och kulturindustrin	49
5.1.2 Nya företeelser inom arbetslivet, utbildning och finansvärlden	52
5.2 Generalisera och differentiera	54
5.3 Uttrycka sig neutralt	56
5.4 Uttrycka en värdering	57
5.5 Skapa vissa associationer	59
5.6 Ge komisk effekt	61
5.7 Variera	62
5.8 Få ett formellt lätthanterligt ord	63
5.9 Markera identitet och grupptillhörighet	64
6 SAMMANFATTADE DISKUSSION	68
LITTERATUR	72
BILAGOR	
Bilaga 1. Substantiv	76
Bilaga 2. Verb, adjektiv, adverb, interjektioner, direkta citat, satser och meningar	78
Bilaga 3. Beteckna en ny företeelse	79
Bilaga 4. Generalisera/differentiera, uttrycka sig neutralt, uttrycka en värdering	80
Bilaga 5. Skapa vissa associationer	81
Bilaga 6. Ge komisk effekt, variera, få ett formellt lätthanterligt ord, markera identitet och grupptillhörighet	82
FIGURER	
Figur 1. Antalet lånord enligt ordklass	29
Figur 2. Antalet lånord enligt orsak	48

TABELLER

Tabell 1. <i>Blogg</i> som förled och efterled i materialet	31
Tabell 2. Adjektiv i materialet	33
Tabell 3. Pluralformer av substantiv	40

VAASAN YLIOPISTO**Filosofinen tiedekunta**

Tekijä:	Auri Toivonen
Pro gradu -tutkielma:	<i>Bli en doer, ekonomista och wonderwoman!</i> Engelska lånord i Isabella Löwengrips författarskap
Tutkinto:	Filosofian maisteri
Oppiaine:	Ruotsin kieli
Valmistumisvuosi:	2017
Työn ohjaaja:	Harry Lönnroth

TIIVISTELMÄ

Tutkimuksen tavoite on selvittää englanninkielisten lainasanojen käyttöä Isabella Löwengripin tuotannossa. Tarkoitukseni on tutkia, mitä sanaluokkia ja aihealueita lainasanat edustavat, kuinka niitä yhdistellään ruotsinkielisiin sanoihin ja miksi sanat on lainattu. Lopuksi tutkin, kuinka lainasanat ovat mukautuneet ruotsin kieleen.

Tutkimusaineisto sisältää kaikki Löwengripin julkaisemat kirjat, joita on yhteensä neljä. Kirjat ovat ilmestyneet 2000-luvulla, ja ne on suunnattu nuorille naisille. Löwengrip on alun perin noussut julkisuuteen *Blondinbella*-bloginsa kautta.

Tutkimus on sekä kvalitatiivinen että kvantitatiivinen, ja analyysimenetelmänä on käytetty laadullista lähilukua. Tutkimuksen kvalitatiivinen ulottuvuus ilmenee tutkittaessa lainasanojen käyttöä, kun taas kvantitatiivinen ulottuvuus näkyy kategorioiden luokittelussa ja tulosten vertailussa.

Lainasanat edustavat substantiiveja, verbejä, adjektiiveja, adverbejä ja interjektioita. Aineisto sisältää myös 20 lausetta. Yleisimmät aihealueet ovat tekniikka, ihmissuhteet ja viihde. Lainasanoja tarkasteltaessa kävi ilmi, että englanninkielinen sana lainattiin tavallisesti suoraan. Yhdyssanat, joiden toinen osa on englantia, olivat harvinaisempia.

Substantiivien, verbien ja adjektiivien mukautumista tutkittaessa kävi ilmi, että noin 53 % käytetyistä lainasanoista on mukautunut ruotsin kieleen. Mukautuminen käy ilmi joko ruotsinkielisen kirjoitusmuodon, taivutuksen tai substantiivien kohdalla artikkelin käytön kautta. Yleisin syy lanasanojen käyttöön oli nimityksen antaminen uudelle asialle tai ilmiölle, jolla ei vielä ole ruotsinkielistä vastinetta. Muita yleisiä syitä olivat identiteetin ja ryhmään kuuluvuuden korostaminen sekä assosiaatioiden luominen.

AVAINSANAT: engelska lånord, svenska språket, Isabella Löwengrip, Blondinbella, självhjälpplitteratur, memoarer

1 INLEDNING

Alla levande språk förändras. Att ett levande språk skulle klara sig utan nya inslag är i princip omöjligt. Språkförändring sker på flera olika nivåer av flera olika orsaker. I ordförrådet kan förändringarna äga rum snabbt medan förändringarna i det grundläggande språksystemet kräver längre tid. Vi måste hela tiden fylla på ordförrådet för att kunna prata om nya fenomen som den förändrande omvärlden skapar (Edlund & Hene 2007: 71). Den synligaste förändringen i svenska språket sker alltså i ordförrådet.

Traditionellt är det den senaste upplagan av SAOL, *Svenska Akademiens ordlista över svenska språket*, som definierar vilka ord som ingår och har blivit etablerade i svenska språket. En del nya ord skapas i svenskan, men största delen lånas från andra språk. I den senaste upplagan av SAOL 14 från år 2015 finns till exempel ett nytt ord, *överklassafari*, som har skapats i svenskan.

Lånord är en term som inte har sitt ursprung i det svenska språket. Att låna ord är inget nytt fenomen fastän det kunde verka så på grund av det ökande antalet främmande ord i svenskan. Förr i tiden var tyska och franska de språk som främst lånade ord till andra språk. Efter 1900-talet har det ändå varit engelska vars dominans kan sägas ha börjat efter andra världskriget. (Pettersson 2005: 143.)

Alla nya lånord kommer dock inte från den angloamerikanska kulturen. I den nyaste upplagan av SAOL finns till exempel de ursprungligen spanska orden *burrito* och *quinoa* var det senare har sina rötter i språkfamiljen quechua. Det engelska inflytandet är ändå överlägset med etablerade ord bland annat *casta* och *drop-in*. (SAOL 14.) Orden *beach* och *weekend*, som har helt användbara svenska motsvarigheter i *strand* och *veckoslut*, fanns i listan redan år 2006 (SAOL 13). Nya lånord beskriver tidsandan och säger något om det föränderliga samhället.

Andelen lånord i svenskan har fördubblats på 25 år (Martola, Mattfolk & Sandström 2014) och äldre människor är vanligen mer bekymrade över det engelska inflytandet än andra. Ungdomarna för sin del har mest positiva attityder till engelska (Oakes 2001) och

användningen av engelska lånord förknippas också traditionellt med ungdomsslang (se t.ex. Kotsinas 2003). Förkortningarna som *yolo* ('you only live once') och *atm* ('at the moment') är också en del av dagens ungdomsslang men leder knappast till svenska språkets förfall.

Sirkku Aaltonen (2015: 131) påpekar i sin artikel "*Go VAMK yourself!*" – *Englanti Vaasan kielimaisemassa* att det är typiskt för ungdomsslang att använda blandat finska och engelska. Aaltonen (2015: 143) undersökte det lingvistiska landskapet i Vasa och resulterade i att engelskan som används på stan har för avsikt att tilltala ungdomar. Engelskan som omger stadsborna har dock inget informativt innehåll utan dess värde är mer symboliskt. Enligt Edlund och Hene (2007: 88) kan lånord som används av ungdomar fungera som gruppmarkörer som har för avsikt att exkludera äldre människor.

Edlund och Hene (2007: 67) konstaterar att för att ett ord skall bli etablerat måste det ha en mer varaktig funktion att fylla, åtminstone i någon varietet. Vissa lån sprids vidare och eventuellt etableras medan andra används en enda gång och blir bara "tillfälliga modeord". Domänförlusten som sker inom teknik, medicin och naturvetenskap kan dock betraktas som ett hot (se t.ex. Mickwitz 2008).

Det är viktigt att forska i språkets utveckling. Under de senaste åren har språkförändring och moderna lånord varit populära teman bland forskare (se avsnitt 1.4). Materialet i undersökningar har oftast bestått av dagstidningar. Mitt material består av fyra litterära verk av Isabella Löwengrip: *Egoboost!* (2010), *Isabellas hemligheter* (2012), *Economista* (2013) och *Babyboost!* (2014). Det är viktigt att forska också i engelska lånord i sådana texter som har korrekturlästs och redigerats noggrant.

1.1 Syfte och forskningsfrågor

Syftet med min avhandling är att undersöka förekomsten, användningen och funktionen av engelska lånord i Isabella Löwengrips författarskap på svenska på 2000-talet. Först kommer jag att kartlägga vilka ord som överhuvudtaget finns i böckerna. Jag redogör för

lånorden enligt ordklass, granskar deras semantiska fält och orsaker till inlåning. Vidare undersöker jag hur de lånade substantiven, verben och adjektiven grammatiskt anpassas i svenskan och vilken typ av anpassning de uppvisar.

Jag har disponerat analysen i tre kapitel. I kapitel 3 ger jag en helhetsbild av användningen av engelska lånord i materialet. I kapitel 4 koncentrerar jag mig på den morfologiska dimensionen. I kapitel 5 kartlägger jag anledningar som har gett upphov till att låna ord. På grund av mitt material är det intressant att se om jag får likadana resultat som Chrystal (1988), Edlund och Hene (2007) samt Mickwitz (2010) som har undersökt engelska lånord i tidningsspråket.

Jag har valt att genomgående använda begreppet *lånord* i stället för *importord* eller *främmande ord* i den här avhandlingen. Lånord som begrepp har använts oftare och det är etablerat i den svenska språkforskningen. Dessutom använder mina centrala källor Edlund och Hene (2007) samt Mickwitz (2010) också det. Med *lånord* syftar jag både på etablerade och på icke etablerade lånord som har kommit in i svenskan efter 1986. Orden *cool* och *icebreaker* som både ser engelska ut kallas med andra ord lånord även om det förra enligt SAOL 14 redan hör till svenska språket. Jag har tagit med också engelska fraser och meningar för att få en bredare bild av det engelskspråkiga materialet i böckerna. I materialet finns också nominalfraser (t.ex. *buzz marketing*) och ordkombinationer (t.ex. *ett save yourself-account*) som jag också kallar lånord.

Utgående från syftet har jag formulerat tre forskningsfrågor. Den första frågan behandlar jag i kapitel 3, den andra frågan i kapitel 4 och den tredje frågan i kapitel 5.

1. Vilka ordklasser och vilka semantiska fält representerar de engelska lånorden i materialet?
2. Hur har de engelska lånorden anpassats i det svenska språksystemet och vilken typ av anpassning uppvisar de?
3. Varför används de engelska lånorden i materialet?

Löwengrip skriver en av Sveriges största bloggar där språkbruket är väldigt fritt. Talspråk och skriftspråk lever ändå skilt och människan har förmågan att anpassa sitt språkbruk enligt situationen (Hård af Segerstad 2005). Bloggspråket anses vara talspråkligt och vardagligt medan språkbruket i böcker ska vara vårdat. Böcker som är skrivna av en författare som egentligen är mer känd som bloggare, utgör ett unikt material som kan ge intressanta resultat med tanke på lånord.

1.2 Material

Isabella Löwengrip (sedan 2013 Isabella Löwengrip Spångberg) är en svensk bloggare, entreprenör, författare och designer. Löwengrip startade sin blogg *Blondinbella* vid 14 års ålder och i dag är den en av de mest lästa bloggarna i Sverige (Bloggportalen 2017). Nuförtiden har hon en webbsida som vid sidan av bloggen innehåller bland annat information och länkar till hennes webbutiker. I dag bär bloggen namnet *Isabella Löwengrip* (isabellalowengrip.se). Flera svenska kvinnor har på 2000-talet gjort sig bekanta genom någon form av sociala media och därefter gett ut en bok. Några av dem har till och med gett ut flera böcker. Den tryckta boken lever fortfarande, fast e-böckerna vinner allt mer terräng.

Löwengrip har gett ut alla sina fyra böcker på Bokförlaget Forum. Den första boken heter *Egoboost! Blondinbellas överlevnadsguide för unga tjejer* (2010) som är en handbok om bättre självkänsla, vänskap, kärlek, svartsjuka och komplex. Boken steg efter sin utgivning till åttonde plats i topplistan av den mest sålda faktalitteraturen i Sverige i oktober 2010 (Svenska bokhandel 2016). Boken är riktad till tonårsflickor.

Löwengrips andra bok *Isabellas hemligheter* (2011) är en handbok för unga kvinnor på tröskeln till vuxenlivet och handlar om bland annat första lägenhet, första jobb, första separation och singelliv. Boken steg också till åttonde plats i topplistan av den mest sålda faktalitteraturen i juni 2012 (Svenska bokhandel 2016). *Isabellas hemligheter* handlar inte om samma teman som *Egoboost!* men böckerna är strukturerade på samma sätt. I båda böckerna finns det listor som innehåller tips och råd, kapitel är korta och böckerna är

lättlästa. Utifrån sina egna erfarenheter skriver Löwengrip hur flickor kan stärka sin självkänsla och klara av tonårsproblem.

Den tredje boken *Economista: från shopaholic till saveaholic* (2013) har Löwengrip skrivit tillsammans med civilekonomen och journalisten Pingis Hadenius. Boken handlar om privatekonomi och ger enkla och konkreta verktyg för att finansiera studier, göra bostadskarriär, välja rätt chef, maximera inkomster, investera och shoppa långsiktigt (Forum 2017). Varje kapitel börjar med texten där Löwengrip och Hadenius skriver om temat på en allmän nivå och till slut finns *så här gjorde vi*-delen där författarna berättar hur de själva har gjort och lyckats. Boken är mer svårläst än de två första för att den innehåller många termer inom affärslivet. Även om Löwengrip och Hadenius har skrivit boken tillsammans nämner jag inte Hadenius i fortsättningen utan talar bara om Löwengrips böcker på en allmän nivå. Jag anser att det inte är nödvändigt eftersom jag inte jämför böckerna utan mitt material består av alla fyra böcker och jag behandlar dem som en enhet.

Den fjärde boken heter *Babyboost! En plus en blir tre* (2014) vilken är lite annorlunda på det sättet att den inte koncentrerar sig på något problem utan vill enligt Löwengrip vara en ”storasyster som peppar”. Boken är indelad i tre delar: före, graviditeten och efter. Boken är riktad till unga kvinnor som är gravida eller planerar att skaffa barn inom den närmaste framtiden. I *Babyboost!* finns det termer om graviditet och förlossning men enligt mig är den ändå lättläst.

Varje bok har sitt eget tema som Löwengrip skriver om på basis av sina egna erfarenheter. Böckerna kan kategoriseras som blandning av självhjälpslitteratur och memoarer. Böckerna *Egoboost!* och *Isabellas hemligheter* definieras båda som personliga och peppande handböcker på bakre pärmen. I namnet på boken *Egoboost!* står det ändå ordet *guide* och på Bokförlaget Forums webbsida definieras boken *Isabellas hemligheter* som en coachande självhjälpsbok. Med andra ord är definitionerna i stort sett överlappande. Enligt mig förknippas begreppen *handbok* och *guide* mer allmänt med instruktionsböcker vilkas funktion är att ge faktabaserad information.

Självhjälplitteratur och memoarer är relativt lättskrivna genrer och liknar i hög grad dagbokstil. Likadana drag möjliggör att de två genrerna också kan smältas samman som man kan se i Löwengrips böcker. Självhjälplitteratur består av böcker som är skrivna för lekmannakrets för att hjälpa individer att tåla problem och leva mer effektivt (Santrock 1994: 4). Det finns ändå olika definitioner av självhjälpsböcker.

Enligt Sarah K. Dolby (2005: 38) borde självhjälplitteratur ses som lärorik och inspirerande resurs snarare än endast som verktyg. Ur denna synvinkel passar alla fyra böcker under genren självhjälplitteratur. Löwengrips senaste bok *Babyboost!* har inget speciellt problem som utgångspunkt utan är mer lärorik och erbjuder inspiration. Dolby (2005: 39) konstaterar att stilen i självhjälpsböcker oftast är informell i jämförelse med formell akademisk stil. Därför tycker jag också att materialet är fruktbart med tanke på lånord. I mitt material finns bland annat moderna förkortningar som *bff* ('best friends forever') och *IRL* ('in real life') som inte hör till akademiska eller formella texter.

Enligt *Nationalencyklopedin* (2016) är *memoarer* en litterär genre som består av skildringar av det förgångna. Memoarer baserar sig på författarens egna minnen om privata upplevelser eller historiska händelser. Gränsen mellan självbiografisk litteratur och memoarer kan vara hårfin och trovärdigheten betraktas som särskiljande faktor mellan dessa genrer. Självbiografier kan mestadels vara fiktiva vilket gör dem mer litterärt utformade. I memoarer och självbiografier skriver och sedan delar vi vår levnadsbeskrivning. På samma sätt som vi gör på sociala medier i dag.

Det finns olika faktorer som påverkar användningen av lånord i materialet. Teman varierar i alla fyra böcker – till exempel Löwengrips tredje bok *Economista* handlar om ekonomi och pengar. Affärspråket anses innehålla gott om engelska lånord (se t.ex. Sharp 2001). Också målgruppen varierar från en bok till en annan. Den första boken är riktad till tonårstjejer medan den senaste vänder sig till gravida kvinnor.

Enligt webbsidan isabellalowengrip.se (2017) har bloggen över 1,3 miljoner läsare i veckan. Löwengrips läsekrets består till största delen av unga kvinnor. Enligt mig lämpar materialet sig väl för att undersöka lånord. Förändringar i språket syns tidigast och

tydligast i det språk som ungdomar och unga vuxna använder (Kotsinas 2003: 246). Ungdomar spelar med andra ord en stor roll vad gäller språkförändringsprocessen.

Jag har excerperat engelska lånord som inte finns i nionde upplagan av SAOL 11 från 1986. Jag har tagit i beaktande alla lånord endast en gång fast de kanske skulle förekomma flera gånger. I exemplen har jag kursiverat lånordet för att det är lättare för läsaren att märka det. Om Löwengrip redan har använt en kursiverad form i boken har jag nämnt det i samband med exemplet.

Jag har dokumenterat var lånorden förekommer i materialet i bilagor i slutet av avhandlingen. De exempel som jag presenterar i analysen innehåller också källhänvisningen. Enskilda lånord inne i texten är utan källa så att texten skulle vara så flytande som möjligt. Jag har excerperat böckerna i kronologisk ordning och markerat den boken och sidan där lånordet först förekommer. Vad gäller substantiv, har jag också markerat om ordet uppvisar genus eller pluralform senare i forskningsmaterialet.

I exempel 1–3 demonstrerar jag dokumentering av substantiv med ordet *shopaholic* som Löwengrip använder i boken *Economista*. Det första exemplet med *shopaholic* förekommer som naken form (exempel 1). Senare i boken kommer ordets genus fram med obestämt pronomen *ingen* (exempel 2). Pluralformen har för sin del använts på sidan 120 i samma bok (exempel 3).

- (1) Från *shopaholic* till *saveaholic* (Hadenius & Löwengrip 2013: 2).
- (2) Du är ingen impulsiv *shopaholic*. (Hadenius & Löwengrip 2013: 13).
- (3) Det förklarar också varför det finns många *shopaholics* [...] (Hadenius & Löwengrip 2013: 120).

Jag har alltså markerat i bilagan endast den sidan där ordet *shopaholic* först har förekommit men i samband med ordet finns det senare förekomna genuset och pluralformen. Därmed har jag dokumenterat ordet på följande sätt i bilagor: (en) *shopaholic*, -s Eco2 var *Eco* står för boken *Economista* och siffran står för sidnumret där

ordet först har förekommit. Alla lånord finns indelade enligt ordklass i bilagor 1–2 och enligt orsak till användningen i bilagor 3–6.

Avgränsning av egennamn är inte alltid problemfri och skillnaden mellan egennamn och appellativ kan vara svävande. Internetrelaterade verb *facebooka* och *googla* som är avledda från egennamn har jag till exempel räknat med för att *googla* redan tillhör svenskan (SAOL 13). Löwengrip använder också en hel del exempel från tv-serien *The Sex and the City*. Ett exempel är *en Mr. Big* som jag har utelämnat för att det syftar på karaktärens namn. Egennamn är också *en ny Oprah* som syftar till den amerikanska talkshowvärden Oprah Winfrey.

Jag har uteslutit lånord vars betydelsefält har utvidgats i svenskan. Bland annat verben *dumpa* och *klicka* har existerat redan år 1986 men i dag har de fått en utvidgad betydelse angående mänskliga relationer. Nuförtiden används *dumpa* också som synonym till *överge*. Vid sidan av i betydelsen *knäppa*, används *klicka* också när man kommer bra överens med någon. Ord som har byggts upp med redan etablerade svenska ord tar jag inte heller hänsyn till. Dessa är bland annat *upp till dig* enligt engelskans 'up to you'.

Andra gränsfall är bland annat orden *coachingföretag* och *scarves*. Orden *coacha* finns redan i SAOL 11 men inte *coaching*. Oftast lånas verbavledda substantiv först men i detta fall har det gått tvärtom. Ordet kan konstateras som främmande eftersom verbavledda substantiv normalt bildas i svenskan med hjälp av suffixet *-ning*. Den senaste SAOL 14 accepterar endast formen *coachning*. Den engelska pluralformen *scarves* har noterats i materialet eftersom pluralformen av *skarv* enligt SAOL 11 stavas som *skarfar*.

Löwengrip skriver om *Prince Charming* som är en karaktär i en Disney-film men har etablerat att betyda en charmant man på en allmän nivå. Också *Bridezillas* var i början bara namnet på en realityshow där suffixet *-zilla* hade avletts från den japanska monsterfilmen *Godzilla*. Nuförtiden syftar *bridezilla* på en brud vars beteende är krävande och orimligt. Jag har tagit med både *Prince Charming* och *Bridezillas*.

Jag har uteslutit ord som ursprungligen inte är engelska utan har bara blivit förmedlade av engelskan. Sådana ord är bland annat *haute couture-plagg*, *cv*, *fengshui-känsla* och *yogagirl*. Till exempel begreppet *fengshui* härstammar ursprungligen från kinesiskan och *yoga* från hindi men de har kommit till nordbornas kännedom via engelskan.

Edlund och Hene (2007: 31) påpekar att man också borde åtskiljas mellan långivande språk och lånförmedlande språk. Till exempel ordet *entourage* kommer ursprungligen från franskans *entourer* ('omgiva'). Jag har noterat det i min analys för att *entourage* betyder 'följe' på engelska medan det står för 'ram' och 'omgivning' på franska. I exempel 4 är det fråga om den engelska definitionen.

- (4) En timme innan dyker hon upp, ganska berusad, med *ett entourage* av människor (Löwengrip 2012: 103.)

1.3 Metod

Metoden i min undersökning är kvalitativ för jag undersöker användningen av engelska lånord i skrivna texter. Kvalitativ forskning granskar kvaliteter och försöker förklara dem. I skrift anknyter den kvalitativa forskningen oftast till humanvetenskaper och har sitt ursprung i hermeneutiken (Tuomi & Sarajärvi 2003: 31, 66.)

Den kvalitativa analysen kan utföras på ett induktivt eller deduktivt sätt. *Induktiv* innebär att analysen utgår från materialet medan en *deduktiv* analys utgår från tidigare forskning. (Tuomi & Sarajärvi 2003: 95–97.) I min undersökning finns både en induktiv och en deduktiv dimension. Tyngdpunkten ligger på materialet men analysen baserar sig på teori och tidigare forskning. Teorin används som stöd i analysen när jag studerar orsaker till användningen av lånord och kartlägger graden av anpassning.

Statistiska och matematiska undersökningar anknyter oftast till den kvantitativa forskningen. Min undersökning innehåller också kvantitativa inslag såsom statistik och

klassificering. (Tuomi & Sarajärvi 2003: 93.) Den kvantitativa delen förekommer när jag räknar antalet lånord i olika klasser och analyserar olika kategorier och figurer.

I den här undersökningen har jag inkluderat engelska lånord som finns i materialet. Avgränsningen har jag gjort på basis av åldern på det undersökta lånordet. Med engelska lånord avses alla engelska ord som inte finns i elfte upplagan av SAOL. Till exempel ordet *cool* har inte tagits med i undersökningen för att det finns i SAOL 11.

Att avgränsa materialet med SAOL 11 passar mitt ändamål för jag vill redogöra för lånord som har kommit in i svenskan på 1990-talet. Enligt Westman (1995: 49) har USA:s växande dominans efter andra världskriget börjat en stor strömning av lånord. Bland annat Mickwitz (2010) har använt SAOL 9 från år 1950 som avgränsning. Jag valde SAOL 11 från år 1986 eftersom jag vill koncentrera mig på mer moderna engelska lånord. Genom att använda en nyare förlaga utesluter jag flera etablerade lånord som *popcorn*, *mascara* och *jeans* ur materialet.

Jag har excerperat enskilda ord, sammansättningar där något led av ordet är engelskt samt engelska fraser och meningar genom kvalitativ närläsning. Egennamn och ord som inte ursprungligen är engelska, men som engelskan troligen har förmedlat har jag uteslutit, till exempel *yogagirl* och *bimbo*.

Därefter har jag kontrollerat att lånordet kommer från engelska. Det har jag gjort med hjälp av *Longman Dictionary of Contemporary English*. Alla lånord som jag har tagit med finns inte direkt i samma form i *Longman Dictionary*, men som har kommit från engelska, till exempel *egoboost* och *dustbag*. I sådana fall har jag använt *The Oxford Dictionary of Modern Slang* (2010). Sökmotorn Google använde jag ett par gånger för att ta reda på de ordens ursprung som inte fanns i de ovannämnda ordböckerna.

Jag har räknat engelska lånord endast en gång i materialet, även om de skulle ha förekommit flera gånger. Frekvensen tar jag alltså inte i beaktande i den här undersökningen. Det finns ändå ett undantag med fraserna *I love you* (Löwengrip 2010: 56) och *love u* (Löwengrip 2010: 56) vilka inte fyller samma funktion; den senare

fungerar främst som en avslutningsfras och har kategoriserats som interjektion medan den förra är en fullständig engelsk fras.

Först delar jag lånorden in i ordklasser och granskar vilka ämnesområden de representerar och tar reda på hur svenska ord kan kombineras med engelska ord. Därefter granskar jag hur lånorden har anpassats. Som stöd i analysen använder jag bland annat *Svenska Akademiens språklära* av Hultman (2003) när jag avgör vilka ord som kan betraktas som anpassade. Därefter undersöker jag varför orden har lånats med hjälp av Edlunds och Henes (2007) modell och delar lånorden in i olika grupper enligt orsak till inlåning. *Beteckna en ny företeelse, skapa vissa associationer och uttrycka en värdering* är exempel på orsaker till inlåning (Edlund & Hene 2007: 70). Till sist undersöker jag anpassningen av lånorden. Jag undersöker vilka ord som är anpassade och på vilket sätt. Som anpassade lånord räknar jag engelska ord som stavas eller böjs enligt svenskans grammatiska regler eller uppvisar genustillhörighet. Engelska satser och meningar kan varken placeras i någon ordklass eller visa anpassning. Satser och meningar behandlas därmed endast i kapitel 5.

1.4 Tidigare forskning

Det engelska inflytandet över det svenska språket har forskats mycket. En relativt ny undersökning är det samnordiska projektet *Moderne importord i språka i Norden* (MIN) som fick sin början år 2000. Forskningen handlar om hur andra språk påverkar nordiska språk i dag. *Anpassning i språkkontakt – Morfologisk och ortografisk anpassning av engelska lånord i svenskan* av Åsa Mickwitz (2010) är en del av MIN-projektet. I avhandlingen undersökte Mickwitz hur engelska lånord morfologiskt och ortografiskt har anpassats i svenskan, samt vilka faktorer som har haft inverkan på anpassningen. Mickwitzs material bestod av sverigesvenska och finlandssvenska dagstidningar från åren 1975 och 2000. Mickwitzs undersökning fungerar som stöd i min analys när jag analyserar anpassningen av lånord.

Lånord i svenskan – om språkförändringar i tid och rum av Lars-Erik Edlund och Birgitta Hene (2007) spelar en stor roll i den här avhandlingen. Boken handlar om hur lånord sprids, etableras och hur de inlånade orden påverkar svenska språket. Edlund och Hene kartlägger också vilka attityder vi har till främmande ord och delar lånorden in i olika låntyper som diskuteras närmare i avsnitt 2.2.1. Edlund och Hene presenterar också olika orsaker till inlåning som fungerar som bas i min analys.

Det finns också andra lite äldre studier bland annat Margareta Westmans *Språkets lustgård och djungel* (1995) där hon diskuterar språkets myllrande liv på många plan och bland annat redogör för engelskans makt. Westman gör sin egen indelning av olika låntyper och använder inslag av olika tidskrifter som exempel. Magnus Ljung ger en omfattande bild av engelskans status i svenskan i boken *Skinheads, hackers & lama ankor. Engelskan i 80-talets svenska* (1988). Ljung presenterar också olika låntyper och redogör för vilka typer som är vanligast, hur de används och av vem. Judith-Ann Chrystal tar i *Engelskan i svensk dagspress* (1988) hänsyn till själva låneprocessen från tillfälliga lån till etablerade lån. Chrystal undersöker vilka faktorer som påverkar lånordens anpassning och diskuterar bland annat semantiska och stiliska aspekter på inlåning och etablering. Även om tidningsspråket anses ge en bra bild av allmänspråket tycker jag att det är viktigt att forska i lånord också i andra genrer.

Det har gjorts undersökningar om engelska lånord också utanför Norden. Shana Poplack, David Sankoff och Chris Miller har i sin bok *The social correlates and linguistic processes of lexical borrowing and assimilation* (1988) undersökt användningen av engelska lånord hos franskspråkiga personer på huvudstadsregionen i Kanada. Ett annat exempel på internationell forskning är Carol Myers-Scottons *Social motivations for codeswitching. Evidence from Africa* (1993) där hon har undersökt hur tvåspråkiga personer i Kenya och Zimbabwe blandar engelska och olika afrikanska språk.

2 SVENSKA SPRÅKET I EN FÖRÄNDERLIG VÄRLD

Språkförändring sker inom flera områden. Pronomenet *hen* är till exempel ett resultat av systematiskt språkarbete. Språket förenklas också vilket syns i återkomsten av den gamla akkusativformen *han* i stället för *honom* i vissa kontexter. Enligt Maria Sundin (2006) förknippas formen med ungdomsspråket och anses vara mycket talspråklig men ändå blir den allt vanligare. Oftast börjar språkbrukare själva en förändringsprocess som till slut resulterar i en språkförändring.

2.1 Språkförändringens mekanismer

Nya ord kan röra sig i språket från fackspråk till allmänspråk eller ord kan lånas från andra språk. Ibland kan ord också dö ut. Enligt SAOL 14 har till exempel *muskötkula* och *inmalningstväng* lämnats bort. Ordbildning spelar en central roll genom hela min analys. Först diskuterar jag hur nya ord bildas i svenska språket (2.1.1) och vidare hur andra språk påverkar svenskan (2.1.2).

2.1.1 Ordbildning

I svenskan kan man bilda nya ord genom *avledning*, *sammansättning*, *förkortning*, *initialord* eller *retrogradering* (Jørgensen & Svensson 1987: 42–48). Avledningar består av två delar: ordstam och affix. Avledningar kan vara antingen suffixavledningar eller prefixavledningar.

Affixen som står efter grundordet kallas *suffix*. Enligt Jørgensen och Svensson (1987: 43) tillhör ord som är bildade med samma suffix alltid samma ordklass (*skönhet*, *ledighet*, *vänlighet*). De enskilda suffixen kan användas till att bilda antingen substantiv, adjektiv, verb eller adverb. Affixen som står före grundordet kallas *prefix*. Detta är en typ av morfem som inte kan stå självständigt. Prefix i svenska avledningar kan ha nekande (*oväntad*), transitiverande (*besjunga*), pejorativa (*misslycka*) och förstärkande

(*superkändis*) betydelser. Prefixet påverkar inte ordets ordklass. (Jørgensen & Svensson 1987: 42–48.)

Sammansättning är ett vanligt sätt att bilda nya ord. Såsom avledningar har också sammansättningar förled och efterled. Sammansättningar kan delas in i *determinativa*, *kopulativa* och *possessiva* sammansättningar. I en sammansättning är både förled och efterled en stam. Om leden är jämställda kallas de kopulativa (*blåvit*). När efterledet är huvudled och förledet modifierar bestämningen kallas de determinativa sammansättningar (*höghus*). Possessiva sammansättningar kallas sådana ordkombinationer som betecknar ägare, till exempel *tjockskalle*, som är en person med en tjock skalle. (Jørgensen & Svensson 1987: 49.)

I min analys blir sammansättningarna aktuella när jag undersöker hur engelska ord kombineras med svenska ord och hur de olika leden anpassas. I mitt material finns sammansättningar både med engelskt förled (*powerdress*) och engelskt efterled (*gravidcraving*).

Mindre vanliga sätt att bilda ord är förkortning, initialord och retrogradering. Kortord bildas av redan existerande ord genom att delar av grundordet utelämnas (*automobil* > *bil*). Initialord uppstår när bara initialerna till morfem återstår (*bh*, *tv*). Med retrogradering avses till exempel att man till verbet *röka* kan bilda substantivet *rökning*. Så kan man till det bilda sammansättningen *kedjerökning* och åter bilda ett nytt verb, *kedjeröka*. (Jørgensen & Svensson 1987: 55.) Alla förkortningar i mitt material har bildats genom att kombinera initialer (*IRL*, *bff*, *CEO*).

Det synligaste tecknet på engelskans inflytande inom grammatiken är s-plural som inofficiellt kallas sjunde deklinationen. Josefsson (2009) funderar på om det var vettigt att grunda en egen deklination till s-plural för att det ännu är oklart om det verkligen behövs. Josefsson påpekar också att många importord behåller sitt s-plural bara under en kort tid. I början stavas och böjs många lånord som i ursprungsspråket (*baby* > *babies*). Men i många fall anpassar de sig till svenskt uttal, böjning och stavning (*baby* > *babyer*).

När ordet blir mer hemtam i språket bidrar det till att plural böjs enligt någon av de andra deklinationerna. (Josefsson 2009: 70, 105.)

2.1.2 Påverkan från andra språk

Det är bara minoritetsspråk som talas i små isolerade och primitiva samhällen som inte blir utsatta för andra språk (Birch-Jensen 2007: 111). Sedan lång tid tillbaka har lånord funnit sin väg också in i svenskan (Ljung 1988: 12). Till exempel orden *potatis* och *käx* som i dag ser helt svenska ut är faktiskt inlånade från tyskan redan på 1600-talet.

Under medeltiden var tyskan ett starkt språk i Europa på grund av Hansan som var ett tyskt handelsförbund. De lågtyska lånen *stad* och *borgmästare* härstammar från 1300–1400-talet. Under 1600–1700-talet började franskan i stället påverka andra språk. Orden *flanell* och *kalsonger* härstammar från den tiden. (Edlund & Hene 2007: 42–55.) Nuförtiden kommer lånorden mestadels från engelskspråkiga länder men flera matrelaterade ord kommer till exempel från Italien (*caffé latte*), Japan (*sushi*) och Mexico (*quesadilla*).

2.2 Engelska i det svenska språket

Under de senaste hundra åren har det varit USA som påverkar inom flera branscher (Birch-Jensen 2007: 105). Nya företeelser angående livsmedel, sport, kommunikation, medicin och nöjesliv härstammar från USA (Edlund & Hene 2007: 58). Även om det redan finns ett ord på det egna språket för det man vill säga, vill man i vissa situationer säga det på engelska eftersom det låter bättre och finare på högstatusspråk. Engelska ord tycks också medföra större respekt och säljkraft än de svenska orden. (Birch-Jensen 2007: 105, 112.)

Engelskan och svenskan är båda germanska språk (Birch-Jensen 2007: 151) vilket betyder att svenskan typologiskt sett är nära engelskan. På grund av en likadan struktur

är orden lätta att lånas in. I svenskan kan ordet lånas som sådant: *cider* är cider och *screen* är screen. I jämförelse med till exempel finskan, finns det betydligt flera lånord i svenskan (Hakulinen 2000: 479). Finskan är ett finsk-ugriskt språk där substantiv för det mesta slutar på vokal (t.ex. Hakulinen 2000). Därmed ska lånord omformas innan de kan etableras i finska språket vilket gör det svårt att låna in nya ord.

2.2.1 Olika typer av lån

Engelska lånord i svenskan har väckt intresse bland språkforskare. Det finns många perspektiv på vad man lånar, hur man lånar och vad man tycker att ett språkligt lån är. (Westman 1995: 49.) Flera forskare (t.ex. Chrystal 1988, Ljung 1988 och Westman 1995) har forskat i engelska lånord i svenska språket och gjort egna kategoriseringar om olika låntyper.

Ljung (1988: 59–82) delar låntyperna in i tre kategorier: *direkta lån*, *konstruktionslån* och *översättningslån* som kan vidare delas in i egentliga *översättningslån* och *betydelselån*. De direkta lånen importerar med en enda betydelse som endast används inom ett ämnesområde (*skinhead*). Konstruktionslån består av hela konstruktioner som har importerats från engelska, till exempel *han visste inte vad göra* efter engelskans ”he didn’t know what to do”. Konstruktionslån kan också gälla bara enstaka ord, när till exempel svenskans *du* används i samma betydelse som engelskans passiv *you*. De egentliga översättningslånen består av sammansatta ord och fraser (*hjärntvätt* efter ”brainwashing”) medan betydelselånen är enkla ord som har fått en extrabetydelse efter engelskans motsvarighet: *köpa ett argument*.

Chrystal (1988: 50–59) indelar i sin tur lånorden utgående från deras nivå av etablering: *etablerade*, *interima* och *ointegrerade lån*. Chrystal har gjort avgränsningen med olika ordböcker för att ta reda på vilka ord som är etablerade i allmänspråket (*video*, *leasing*). Hon delar icke etablerade lån vidare in i interima och ointegrerade lån. Engelska ord som inte finns i böckerna men visar synliga tecken på att de fungerar enligt det svenska

språkssystemet kallar Chrystal interima lån (*funk, metallic*). De ord som inte visar några tecken på integrering i svenska språket kallar Chrystal ointegrerade (*No Problems!*).

Westman (1995: 51–61) har bildat två grupper enligt orsak till inlåning: med *slink-in-lån* menar hon lån som ”slinker in” i språket. Slink-in-lån kan vidare indelas i *direktlån* och *betydelselån*. Direktlån handlar om till exempel hälsningsuttryck (*hi*), svarsord (*sure*), uppmaningar (*get lost!*), interjektioner (*wow!*) och utrop (*shit!*). Betydelselån är ett svenskt ord som inte (ännu) har en betydelse som motsvarande ord har på engelska, till exempel *få kredit* (’få erkännande’). I motsats till slink-in-lån tycks motiverade lån ha en funktion. Motiveringen kan basera sig på behovet av ett nytt ord för en ny företeelse (*kall fusion*), ord med laddning (*dissa*) eller ord med både ny betydelse och laddning (*frustrofeminism*).

Edlund och Hene (2007) delar in låntyper enligt följande: *ordlån*, *begreppslån* (som kan vidare delas in *översättningslån* och *betydelselån*), *blandlån* och *pseudolån*. Ordlån anses vara ord som har tagits direkt in i svenskan (*screen > en screen*). Enligt Edlund och Hene påverkar graden av formell anpassning inte låntypen och till exempel ordet *cool* blir ett ordlån även om det skulle skrivas *kool* eller *col*. *Citatlån* anses vara ett ordlån i ett tidigt stadium av inlåningsprocessen som markeras oftast med citatstecken, kursivering eller på liknande sätt. (Edlund & Hene 2007: 32–35.)

Termen *begreppslån* omfattar både *översättningslån* och *betydelselån*. Typiskt för båda typerna är substitution av ordmodellens morfem, till exempel *bamburidån* efter engelskans *bamboo curtain* och *huvudvärk* i betydelse för problem efter engelskans *headache* ’problem’. Nya lån uppkommer genom nybildningar eller genom ord som redan existerar i språket. (Edlund & Hene 2007: 34–35.)

Blandlån är en sammansättning som har både förled och efterled varav den andra har lånats från engelskan, till exempel *drive-in-bio* efter engelskans *drive-in-cinema*. Edlund och Hene konstaterar att pseudolån är svåra att kategorisera. Pseudolån är ord som i svenskan har bildats av engelskt material. Till exempel det svenska ordet *hjärndöd* har

man börjat använda i betydelsen 'dum i huvudet' på samma sätt som *braindead* på engelska. (Edlund & Hene 2007: 35–36.)

2.2.2 Orsaker till inlåning

Edlund och Hene (2007: 70) presenterar orsaker till varför engelska lånord används. De har delat orsakerna in i tre grupper vilka heter a) luckor i språket, b) luckor hos sändaren eller mottagaren och c) förlaga på annat språk. Den första gruppen *luckor i språket* innehåller nio undergrupper som är möjliga orsaker till användning av lånord. Då har kommunikationsspråket inget ord för det som sändaren vill uttrycka och det behövs lånord.

I analysen koncentrerar jag mig endast på luckor i språket. Jag anser inte att det är relevant att forska i luckor hos sändaren eller mottagaren eftersom Löwengrip skriver på svenska som är hennes förstaspråk. Luckorna hos sändaren eller mottagaren är vanligare i talsituationer än i skrift. Jag anser att det inte heller är relevant att analysera förlagor på ett annat språk på grund av att materialet inte har någonting med översättning eller tolkning att göra. I materialet finns emellertid fyra ord (*strengths*, *weaknesses*, *opportunities* och *threats*) som kan sägas vara förlagor på ett annat språk. Löwengrip använder dem endast för att beskriva vilka ord begreppet *SWOT* består av och dem behandlar jag inte i analysen.

Jag har kategoriserat lånorden i mitt material enligt Edlund och Henes (2007: 70) modell. Det finns nio skäl varför lånord används om språkbrukaren har luckor i språket. Jag använder i analysen deras formuleringar som finns nedan.

- 1) beteckna en ny företeelse
- 2) generalisera/differentiera
- 3) uttrycka sig neutralt
- 4) uttrycka en värdering
- 5) skapa vissa associationer

- 6) ge komisk effekt
- 7) variera
- 8) få ett formellt lätthanterligt ord
- 9) markera identitet och grupptillhörighet

Att beteckna en ny företeelse är den vanligaste orsaken till att använda lånord. Företeelser som behöver ett nytt namn kan vara djur, vegetation, varor och till och med idéer och föreställningar från andra kulturer. (Edlund & Hene 2007: 72.) Vissa ord måste generaliseras och differentieras. De gamla benämningarna kan ha blivit för vanliga och generella och fungerar därmed inte längre. Ett behov av generalisering dyker upp när det behövs ett generellt ord för likartade företeelser medan differentiering betyder att talare vill uttrycka ett slags betydelsenysans och använder därför lånordet. Till exempel verbet *placera* kommer ursprungligen från franska och det är en generaliserad term för *sätta*, *ställa* och *lägga* vars betydelser ligger nära varandra (Edlund & Hene 2007: 73–74.)

Ibland kan språkbrukaren ha ett behov av att uttrycka sig neutralt när ett traditionellt ord uppfattas som olämpligt på grund av oönskad laddning eller bibetydelse. Den verklighet vi talar om kan ha ändrats. För att få bättre förståelse kan sändaren uttrycka en värdering. Att skapa vissa associationer är vanligt särskilt i försäljningsbranschen. Resebyråer vill skapa associationer om långsträckta stränder, ett blått hav och palmer genom att använda orden *beach* eller *playa* i stället för strand. Kvinnor vill shoppa sina kläder hellre i *boutique* än i *butik*. Lånordet *boutique* ger en fläkt av moderiktighet. (Edlund & Hene 2007: 77–81.)

Att ge en komisk effekt betyder användningen av skämtsamhet och ironi och det bygger på ett överraskningsmoment. Ordet tappar bort sin lustighet om det används för allmänt. Ibland ska texter också varieras vilket betyder att orden ersätts med sådana ord som inte har använts tidigare i texten. Önskan om förändring kan uppstå särskilt i texter som sportreferat som är stereotyp utformade. Skribenten kan behöva ett formellt lätthanterligt ord om det finns lite utrymme i annonser eller tidningsrubriker. Lånord används också för att markera identitet och grupptillhörighet. Då försöker talaren signalera en önskad identitet eller profession med sina ordval. (Edlund & Hene 2007: 81–89.)

Luckor kan likaväl uppstå i sändarens eller mottagarens språk. Om talaren tappar ord kan det vara nyttigt att använda det andra språket för att få fram budskapet. Även mottagaren kan ha minnesluckor och då kan sändaren förenkla sitt ordval och använda ord från ett språk som mottagaren kan tänkas behärska bättre. När sådana luckor uppstår är det vanligare att kommunikationsspråket inte är sändarens förstaspråk. Med förlagor på ett annat språk är det oftast fråga om översättning eller tolkning. Typiska fall är filmtitlar som *Kiss of Life* som har översatts till *livskys* och därmed ett nytt ord har introducerats. (Edlund & Hene 2007: 89–95.)

2.2.3 Lånord, främmande ord och kodväxling

Lånord kan definieras på olika sätt och det är inte alltid klart var skillnaden mellan lånord, främmande ord eller importord ligger. Martola, Mattfok och Sandström (2014) ser inte främmande ord, lånord och importord som varandras synonymer. Begreppen skiljer sig i förhållande till grad av etablering och de har också uppstått under olika tidsperioder. Edlund och Hene (2007: 40) konstaterar att beteckningen främmande ord är subjektiv. Beroende på personens ålder, utbildning och språkkunskaper kan orden kännas hemtama eller främmande. Oftast är det lånord och importord som ses delvis överlappande. Bland annat Birch-Jensen (2007: 104) talar om importord i samma betydelse som lånord. Han definierar importord som ord som har sitt ursprung i andra språk men som används i svenska.

Ljung (1988: 16) anser att lånordens väg börjar som *citator* som är ett tillfälligt lån. Ordet innehåller oftast citattecken eller det står efter uttrycket *så kallade*. Om ordet etableras i språket och citattecken så småningom faller bort, kommer det att heta främmande ord. Antingen godkänns ordet som ett hemtamt svenskt ord eller så faller det i glömska.

Löwengrip använder oftast kursivering för att visa att ordet är främmande när hon till exempel presenterar olika termer som inte har någon svensk motsvarighet. Löwengrip använder i materialet en gång uttrycket *så kallade* inför ett engelskt ord (så kallad

founders fee). Citattecken använder hon med orden som i sin ursprungliga kontext har uttryckts på engelska ("real estate", "the girl from the internet") men också för att visa att det är fråga om ett främmande ord ("all in", "fuck off-pengar"). Ett par gånger imiterar Löwengrip också talet med kursivering ("YES!", "bla, bla, bla").

Ett annat begrepp som kan vara svårt att definiera och åtskilja från lånord är *kodväxling*. Edlund och Hene (2007: 25) anser att en person som behärskar flera språk kan växla dem i en och samma tal- eller skrivsituation, beroende på mottagarens språkkunskaper och situationens formalitetsgrad. Park (2004: 312) konstaterar att lån och kodväxling är svåra att åtskiljas. Enligt honom är längre fraser och satser kodväxling eftersom de morfologiskt och syntaktiskt anses tillhöra det språk man växlar till.

Poplack, Sankoff och Miller (1988: 50) har delat lånord in i *nonce borrowings* och *established borrowings* som också Mickwitz (2010: 45) använder i sin undersökning med svenska motsvarigheter *tillfälliga lån* och *etablerade lån*. Varje tillfälligt lån har potential att bli etablerat men bara få går igenom hela låneprocessen och etableras (Poplack m.fl. 1988: 96).

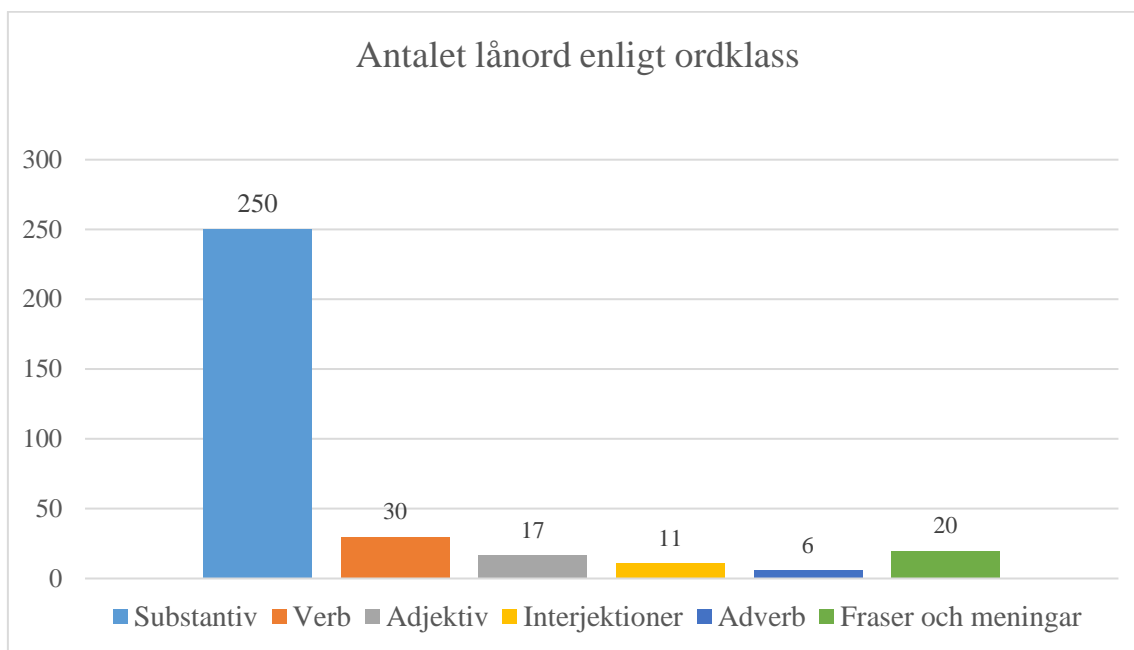
Poplack, Sankoff och Miller (1988: 53) är eniga med Park om att kodväxling består av flera ord som förblir morfologiskt och syntaktiskt icke anpassade i låntagarspråkets mönster. Men till skillnad från Parks (2004) definition avser Poplack m.fl. att kodväxling som endast består av ett ord teoretiskt är också möjlig. Alla inslag som bara består av ett ord kan inte sägas representera etablerade lån eller tillfälliga lån.

3 LÅNORD I ISABELLA LÖWENGRIPS BÖCKER ENLIGT ORDKLASS – EN ÖVERSIKT

I materialet finns sammanlagt 314 lånord och 20 fraser, meningar eller frasliknande strukturer varav 2 är direkta citat. Av de inlånade 314 orden är 103 sammansättningar som består av ett engelskt förled eller efterled. I det här kapitlet granskar jag lånordens ordklass och de ämnesområden de representerar. Vidare undersöker jag anpassning av lånord i kapitel 4 och orsaker till inlåning i kapitel 5.

Enligt Ljung (1988: 93) är det substantiv som allmänt dominerar vad gäller ordklasser av lånord. Verb och adjektiv förekommer också relativt ofta. Mera sällan lånas ord in i de slutna ordklasserna som är prepositioner, konjunktioner, pronomen och adverb. (Ljung 1988: 95.) Utöver ordklassfördelningen granskar jag också semantiska grupper av substantiv, verb och adjektiv. Jag undersöker också hur svenska ord kan kombineras med engelska ord.

I mitt material är de vanligaste ordklasserna representerade. Det finns sammanlagt 250 substantiv, 30 verb, 17 adjektiv, 11 interjektioner och 6 adverb. Det finns också 20 engelska fraser eller meningar varav två är direkta citat som har uttryckts på engelska redan i sin ursprungliga kontext. Satsen och meningar kan inte höra till någon ordklass och jag har inte heller tagit dem med i beräkningar när jag granskar den procentuella andelen av enskilda ordklasser. Jag återkommer till fraser och meningar i kapitel 5 som handlar om orsaker till inlåning eftersom de inte kan placeras i ordklasser eller representera något speciellt ämnesområde. Alla exempel som jag presenterar i detta kapitel är ur mitt material och finns i bilagor 1 och 2. Antalet lånord enligt ordklass presenteras i figur 1.

Figur 1. Antalet lånord enligt ordklass.

3.1 Substantiv

Substantiv utgör den största gruppen bland ordklasserna med den procentuella andelen 79,6. I materialet är substantiven ord som är engelska i sin helhet eller sammansättningar som innehåller både engelska och svenska led. De ord som är engelska i sin helhet visar antingen genustillhörighet eller så har de en utländsk morfologi och således bryter mot svenskans grammatiska regler. Enligt Mickwitz (2010: 119–120) kan ämnesområdet som lånen hör till, alltså lånen semantiska fält, fungera som förklaring till varför vissa lånord tar det genus de tar. Emellertid gäller detta endast de semantiskafälten som är tydliga och tillräckligt avgränsade. Jag behandlar anpassningen av substantiv i avsnitt 4.1.

Jag har kunnat urskilja följande grupper av substantiv: mänskliga relationer (*dejtingdjungel, dramaqueen, on- and off-förhållande*), teknik (*app, blogg, banner*), underhållning (*afterwork, chick-lit-böcker, shopping*), mat och dryck (*bruncher, cupcakes, naturbarer*), mode och skönhet (*partyplagg, second hand, trekvartslöpartajts*), ekonomi (*candlestick-teorin, warranter, what's in it for me-vinst*) och graviditet (*babyboost, baby shower, gravid-glow*). Böckerna *Babyboost* och *Economist* handlar

om mycket specifika ämnen och därmed påverkar på ämnesområden som blir representerade.

När det gäller substantiv i mitt material anknyter de flesta till teknik, livsstil och underhållning. Genombrottet av datateknik och Internet på 2000-talet har ökat märkbart antalet lånord vilket också syns i materialet. Tack vare teknikens snabba utveckling förändras också ordförrådet snabbt. Det kan man se bland annat i orden *dvd-spelare* och *sms* som båda ingår i materialet vid sidan av nyare tekniska apparater som *tablet* och *app*.

Det finns också ord som tidigare har använts endast inom teknik men nuförtiden har blivit vanliga också utanför teknikens domän. Till exempel ordet *multitasking* härstammar ursprungligen från *computer multitasking* som betyder 'egenskap hos operativsystem' som möjliggör att köra flera processer samtidigt. Nuförtiden betyder *multitasking* förmågan att göra flera saker eller lösa flera vardagliga uppgifter och samtidigt ha koll på olika typer av information (se exempel 5).

- (5) Jag har svart bälte i *multitasking* (Löwengrip 2012: 118).

Detsamma gäller ordet *standby* som tidigare har syftat endast på tekniska apparater. I dag kan också människor vara *standby*, i beredskapstillstånd. I materialet finns till exempel en sammansättning där det engelska ordet *standby* är förled (exempel 6).

- (6) [...] eftersom det var ett syskon till på gång och vi skulle agera *standby-föräldrar*. (Löwengrip 2015: 28).

Sammansättningar som har ett engelskt förled utgör cirka två tredjedelar av alla sammansättningar. Flera svenska ord kombineras i materialet med ordet *blogg* för att Löwengrips blogg spelar en stor roll i böckerna. Det går att sammansätta *blogg* både som för- och efterled varav *blogg* som förled är betydligt vanligare (se tabell 1). Det är också möjligt att avleda nya personbetecknande substantiv genom lånord som *modebloggare*, *musikbloggare* och *favoritbloggerska*.

Tabell 1. *Blogg* som förled och efterled i materialet.

Förled	Efterled
bloggadress	favoritblogg
bloggfantast	favoritbloggerska
bloggframgång	modeblogg
blogginlägg	modebloggare
bloggintäkterna	musikbloggare
bloggläsare	
bloggmamma	
bloggnätverk	
bloggosfären	
bloggportal	
bloggprinsessa	
bloggspecialistgrupp	
bloggsverige	
bloggtorka	
bloggvärlden	

Det är lättare för läsaren att förstå sammansättningar när efterledet är svenskt. Om engelskt förled endast modifierar bestämningen i sammansättningar tappar läsaren mindre viktig information fast han/hon inte förstår det engelska förledet. Det är också lättare att bilda sammansättningar med inhemskt ord som efterled för att underlätta böjningen. Löwengrip definierar till exempel olika slags kläder med engelskt förled (se exempel 7).

- (7) Din kompis har köpt en tajt, snygg, *wrap*klänning till vrakpris! (Löwengrip & Hadenius 2013: 68).

Sammansättningar med engelskt efterled utgör cirka en femtedel av alla sammansättningar vad gäller substantiv. I exempel 7 förstår läsaren åtminstone att det är fråga om en viss typ av klänning fast han/hon inte skulle förstå det engelska förledet eller meningen som sammansättningen bär. I exempel 8 kan hela meningen bli missförstådd om läsaren endast förstår huvudledet *gravid* i sammansättningen.

- (8) ”Åh, jag är sugen på ananas – det måste vara en *gravidcraving*.” (Löwengrip Spångberg 2015: 42).

Största delen av förkortningarna har kategoriserats som substantiv även om de också innehåller ord i andra ordklasser. Till exempel förkortningen *USP* står för *unique selling points*, men används som substantiv *USP:ar*. Samt begreppet *limited edition* har jag klassificerat som substantiv även om ordet *limited* egentligen är perfektparticip. Också *The Longman Dictionary* (2017) kategoriserar begreppet som substantiv.

3.2 Verb och adjektiv

Antalet verb i materialet är 30 med den procentuella andelen 9,6. Merparten av verben anknyter till teknik och Internet: *googla*, *kärleks-sms:a*, *sms:a*, *facebooka*, *mejla*, *blogga*, *logga in*, *connecta* och *zappa* som finns i exempel 9.

- (9) Du *zappar* mellan olika tv-kanaler (Hadenius & Löwengrip 2013).

En annan stor grupp utgörs av mänskliga relationer och uppfostran: *curla*, *boosta*, *coacha*, *bonda*, *peppa* samt *pusha* och *supporta* som finns i exempel 10. Det finns två sammansatta verb med engelskt efterled: *kroppsbosta* och *kärleks-sms:a* medan det inte finns några sammansatta verb med engelskt förled.

- (10) [...] en mamma som *pushar* och *supportar* i en lagom mix. (Löwengrip Spångberg 2015: 63).

I materialet finns 17 adjektiv som utgör 5,4 procent av materialet. Alla adjektiv är presenterade i tabell 2. Det finns 9 adjektiv och 9 verbavledda particip varav presenparticip *peppande* och *googlande* förekommer också som perfektparticip. De flesta adjektiv används för att beskriva personer. Att granska semantiska grupper av adjektiv är i princip omöjligt men grupperna mänskliga relationer (*peppande*, *streetsmart*, *chill*) och teknik (*googlande*, *googlad*, *bildgooglad*, *inloggad*) är representerade också bland adjektiven.

Tabell 2. Adjektiv i materialet.

adjektiv	presensparticip	perfektparticip
big blurrig chill easy fit picky soft streetsmart undercover	frilansande googlande living matchande peppande	bildgooglad boostad googlad inloggad peppad softad

Det finns endast en sammansättning med engelskt efterled *bildgooglad* och ingen sammansättning med engelskt förled. Vid sidan av etablerade verbavledda adjektiv som *googlad* och *frilansande* finns det också betydligt nyare adjektiv som *soft* i betydelsen 'mjuk' i exempel 11.

- (11) Hur många *softade* idylliska bilder av ammande mödrar har man inte sett i sina dar? (Löwengrip Spångberg 2015: 125).

Adjektivet *big* förekommer i en frasliknande struktur *ingen big deal* och inne i meningen i exempel 12. Att ordet är skrivet med stora bokstäver är ett tecken på att Löwengrip har gjort ett medvetet val och vill framhäva budskapet med ett engelskt ord.

- (12) När tankarna drar iväg åt matångesthållet är det en *BIG* varningssignal [...] (Löwengrip 2010: 110).

3.3 Adverb och interjektioner

Andra ordklasser som är representerade i materialet är adverb och interjektioner. Det finns endast 6 adverb som utgör 1,9 procent av materialet. I exempel 13 har ordkombinationen *all in* placerats inom citattecken vilket enligt Ljung (1988: 16) är en markör av ett tillfälligt lån och håller inte på att bli en del av språkssystemet, inom den närmaste framtiden i alla fall. Förkortningen *IRL* ('in real life') har placerats i klassen adverb för

att den inte kan böjas och den används i betydelsen *i verkligheten* eller *ansikte mot ansikte* (se exempel 14).

- (13) Så jag bestämde mig helt sonika för att gå ”*all in*” på hemmaplan (Löwengrip Spångberg 2015: 180).
- (14) Tänk både *IRL* och på sociala medier som Facebook, Twitter och LinkedIn (Hadenius & Löwengrip 2013: 47).

Interjektioner är utropsord som används för att uttrycka känslor (Josefsson 2009: 92). I materialet finns 11 stycken interjektioner som utgör 3,6 procent av materialet. Med interjektioner förmedlas känslotillstånd. Typiskt för mitt material är att interjektionen placeras efter en svensk fras eller mening (se exempel 15).

- (15) Helt otippat. *Boom!* (Löwengrip Spångberg 2015).

Jag kategoriserar exempel 16 (*get it?*) och 17 (*love u*) också som interjektioner för att de enligt min mening inte är några fullständiga fraser. Uttrycket *love u* i exempel 17 fungerar främst som ett utrop och avslutningsfras i textmeddelandet. *Get it?* fungerar i denna kontext främst som en befallning som bär lika mycket betydelse som till exempel interjektionen *yeah*. Löwengrip använder engelska interjektioner som ”slutklämningar” som betonar och framhäver budskapet och framför negativ eller positiv attityd.

- (16) ”Yes, MVG utan att göra ett dugg.” *Get it?* (Löwengrip 2009: 169).
- (17) ”Festa på du älskling, jag ligger här och gör sängen varm tills du kommer hem, *love u*” (Löwengrip 2009: 56).

Pronomen, preposition, konjunktion och räkneord finns inte i mitt material. De är alla slutna ordklasser som sällan tar emot nya medlemmar. I materialet utgör de öppna ordklasserna substantiv, verb och adjektiv de största grupperna vilket också stämmer överens med andra undersökningar (se t.ex. Ljung 1988: 93 och Chrystal 1988: 77).

4 ANPASSNING AV LÅNORD I MATERIALET

I det här kapitlet kartlägger jag anpassningen av lånord. Här behandlar jag ordklasserna substantiv, verb och adjektiv. Det är inte meningsfullt att granska anpassningen av adverb eller interjektioner för att de varken böjs eller är öppna för främmande inflytande. Lånord kan visa anpassning antingen med stavning: *smajlet* (smile), *blurrig* (blurry) eller med böjning: *fashionistor*, *softade*. Alla exempel som jag presenterar i detta kapitel är ur mitt material och finns i bilagor 1 och 2.

4.1 Anpassning av substantiv

Circa 53 procent av substantiven i materialet är anpassade till det svenska språksystemet. Substantiven har kategoriserats som anpassade om de stavas eller böjs enligt svenskans grammatiska regler eller visar genustillhörighet. De substantiv som står i så kallad naken form eller bryter mot de grammatiska reglerna har jag kategoriserat som icke anpassade. Jag avser mina resultat jämförbara med Mickwitzs (2010) resultat och redogör också för om iakttagelser i hennes undersökning stämmer med mitt material.

Orden *dramaqueen* och *babyblues* har inte kategoriserats som sammansättningar, även om orden *drama* och *baby* finns i SAOL 11. Ordet *blues* finns också i SAOL 11 men endast i betydelsen 'musikform inom jazzen'. I dessa fall är det fråga om engelska begrepp och de finns i engelska ordböcker som sådana.

4.1.1 Anpassade substantiv

I det följande redogör jag för genustillhörighet och pluralböjning hos in de lånade substantiven i mitt material. Vidare undersöker jag anpassningen av sammansatta substantiv.

Eftersom engelskan saknar grammatiskt genus blir det komplicerat att tilldela genus i låntagarspråket (Edlund & Hene 2007: 110). Det finns ändå vissa riktlinjer som kan sägas styra genusval. Mickwitz (2010: 114) har sammanfattat tre faktorer som många forskare anser spela en betydande roll i tilldelning av genus. En faktor är referentens kön: till exempel lån med animat referent brukar ta utrum. En annan faktor är vissa morfologiska drag, som till exempel suffixen *-ing* och *-tion*: ord med sådana suffix får utrum. För det tredje nämner hon synonymi eller association till ord i låntagarspråket.

Substantiv som betecknar människor och "högre" djur alltså djur som betraktas som besjälade varelser med biologiskt kön har animat betydelse. Tidigare har svenskan varit ett tregenussystem och utrum är resultat av ett sammanfall mellan maskulinum och femininum. (Hultman 2003: 49–50.)

Det finns följande substantiv i mitt material (se bilaga 1) med animat referent som tilldelas utrum: *en bff*, *en bloggare*, *en doer*, *en dramaqueen*, *en economista*, *en fashionista*, *en favoritbloggerska*, *en försäkringsjunkie*, *en gambler*, *en Gordon Gekko Goddess*, *en hustler*, *en money magnet*, *en nanny*, *en nybliven-mamma-bitch*, *en prince charming*, *en saveaholic*, *en shopaholic*, *en stalker*, *en stylist* och *en superwoman*.

Materialet är så pass litet att det är omöjligt att dra slutsatser ifall vissa suffix styr genusval. Jag lyfter ändå fram iakttagelsen som Mickwitz (2010: 124) har gjort angående vissa morfologiska drag som gäller också mitt material. Som morfologiska drag som styr genustilldelningen nämner Mickwitz till exempel suffixen *-ion*, *-tion* och *-ing* som alla tilldelas utrum. Det stämmer också i mitt material eftersom *audition*, *craving* och *gravidcraving* har fått utrum.

Som Mickwitz (2010: 120) påpekar är problemet angående den tredje faktorn synonymi att ord oftast lånas på grund av icke existerande motsvarighet i låntagarspråket (se också Edlund & Hene 2007: 71). Om ingen riktig motsvarighet finns kan det finnas olika associationer som hjälper till med genusvalet som möjligen har hänt med *smoothie* som tilldelas utrum så som *milkshake*.

Följande substantiv har tagit utrum likaväl deras synonymer i svenskan (se bilaga 1): *en app* (en applikation), *en baby shower* (en bjudning/fest), *en babysitter* (en barnsits), *en bag* (en väska), *en big deal/en tvärtom-deal* (en överenskommelse), *en bodylotion* (en kräm), *en dejt* (en träff), *en fanpage* (en sida), *en icebreaker* (en isbrytare), *en limited edition* (en upplaga), *en outfit* (en klädsel), *en powernap* (en tupplur), *en research* (en undersökning), *en självförtroendeboost/en egoboost* (en effekt), *en smartphone* (en telefon), *en smoothie* (en milkshake), *en tablet* (en tablett), *en vision board* (en tavla), och *bullshit*, *-en* (skit, *-en*) som är det enda icke räknebara substantivet i materialet som uppvisar genustillhörighet.

Följande substantiv tilldelas neutrum likaväl deras synonymer i svenskan (se bilaga 1): *ett babynest* (ett näste), *ett case* (ett fall), *ett entourage* (ett följe), *ett gravidglow* (ett glimmer), *ett mejl* (ett brev), *ett save yourself account* (ett konto), *ett smajl* (ett leende), *ett sms/ett mms* (ett meddelande) och *ett wake up call* (ett samtal).

De lånord i materialet som har en synonym i svenskan tycks tilldelas samma genus. Det finns dock ord som har flera synonymer i svenskan: *ett glimmer* och *en glans* kan båda ses som synonymer till *glow*. Detsamma gäller ordet *deal* som kan förknippas både med *en överenskommelse* och *ett avtal*.

Enligt Mickwitz (2010: 119) brukar de lånord som är förkortningar av sammansättningar ta samma genus som slutledet: *en CTG-apparat*, *en handsfree-hörlur*, *en MBA-utbildning* och *en outlet-affär*.

Mickwitz (2010: 119–120) konstaterar att det finns en tendens att olika slags apparater och både abstrakta och konkreta attiraljer tilldelas utrum. Ett tydligt och avgränsat ämnesområde kan dock i vissa fall förklara genusvalet men det är omöjligt att säga om orden *banner*, *chatt*, *blogg* och *webb* har tagit utrum eftersom de är förknippade med Internet och webbsidor. De enstaviga avledningarna av verb brukar dock oftast vara utrer i svenskan: *chatta* > *en chatt*, *blogga* > *en blogg*.

Enligt Edlund och Hene (2007: 111) är det svårare att se vilka regler som gäller med genusvalet för enstaviga engelska lånord. Det finns en del ord som inte har någon förklaring varför de har blivit neutrala. Vid sidan av ovannämnda enstaviga *blogg* och *webb* som tilldelas utrum finns det emellertid sammansättningen *barnrejs* som av någon anledning har tagit neutrum. Substantiv som betecknar den verksamhet som ligger i verbet och slutar på suffixet *-ande* tilldelas neutrum: *ett bloggande* (Hultman 2003: 62).

Bland annat de produktiva suffixen *-are* och *-(n)ing* som används för att bilda nya substantiv i språket är representerade i materialet. Suffixet *-are* betyder någon som utför en handling (*blogger* > *bloggare*, *freelancer* > *frilansare*) och *-(n)ing* betecknar verbets handling vilket jag diskuterar i avsnitt 4.1.2. Suffixet *-(er)ska* betecknar en kvinnlig motsvarighet till grundord med manlig betydelse: *bloggare* > *bloggerska*. (Hultman 2003: 55–56.) Utöver dessa ovannämnda exempel har endast 8 substantiv som visar genus försvenskad stavning: *barnrejs*, *blogg*, *bloggande*, *chatt*, *försäkringsjunkie*, *mejl*, *smajl* och *webb*.

De substantiv vilkas genusval inte går att förklara enligt ovannämnda principer är *en weekend*, *ett lipgloss* och det redan nämnda *ett barnrejs* i exempel 18, 19 och 20 nedanför. Det är svårt att säga varför *lipgloss* tilldelas neutrum medan dess synonym *läppglans* utrum. Det är ändå omöjligt att ge några fasta regler som styr genusvalet för att genus kan till och med förändras över tid, samt en del genus vacklar (Edlund & Hene 2007: 111). Att ordet *weekend* tar utrum kan möjligen bero på fonologiskt närliggande ordet *en ände*.

- (18) Men åker vi iväg på *en weekend* eller gör långa gemensamma bilturer [...] Hadenius & Löwengrip 2013: 197).
- (19) Du gräver i handväskan efter *ditt lipgloss* och hittar ett kvitto. (Hadenius & Löwengrip 2013: 217).
- (20) [...] innan jag fyllde fyrtio och hela *barnrejsset* var kört. (Löwengrip Spångberg 2015: 30).

Det finns ett ord som har en engelsk artikel kvar: *a two-way street* (se exempel 21). Det är svårt att säga varför *en piece of cake* och *ett wake up call* tilldelas en svensk artikel men *a two-way street* inte.

- (21) Långa och goda relationer bygger på givande och tagande. Därför kallar vi det *a two-way street*. (Hadenius & Löwengrip 2013: 49).

Den lexikaliserade frasen *ingen big deal* enligt engelskans 'no big deal' kan väl etableras och anpassas. Strukturen uppvisar genus och det är inte ovanligt att sådana frasliknande konstruktioner etableras, ett exempel på detta är *déjà vu* ('redan sett').

I materialet finns 23 substantiv som uppvisar pluralböjning varav största delen tilldelas pluralsuffixet *-s*. I svenskan indelas substantiven efter pluralsuffixens form i olika deklinationer. Enligt Hultman (2003: 57) finns det sex deklinationer med inhemsk böjning. Indelningen varierar emellertid beroende på grammatiker varav några räknar substantiv med pluralis på både *-er* och *-r* till tredje deklinationen (Hultman 2003: 57).

En del av orden som uppvisar pluralböjning förekommer inte alls som singular i materialet, till exempel *Bridezillas*, *busy-girls*, *goody bags*, *communities*, *cupcakes*, *naturbarer*, *peanuts* och *warranter*. Sådana ord som förekommer i par är *sneakers*, *lackleggings* och *trekvartslöpartajts* vilka sällan eller aldrig förekommer i singularis. Det finns två ord som enligt SAOL 11 får endast det svenska suffixet *-ar* men i materialet har behållit sitt ursprungliga suffix: *scarves* och *deadlines*.

Alla pluralformer som förekommer i materialet finns i tabell 3. Ordet *event* vacklar med pluralformen (vilka *event*, hippa *events*) och därför finns det två gånger i tabellen. Edlund och Hene (2007: 104) påpekar att speciellt i spridningsfasen kan olika stavningsvarianter av samma ord förekomma samtidigt. Pluralsuffixet *-(e)s* som finns på sista raden i tabellen är ingen officiell deklination men dominerar suveränt hos lånnord i mitt material.

Tabell 3. Pluralformer av substantiv.

Deklination	Förekommande pluralformer i materialet
1 -or	fashionistor
2 -ar	bloggar, modebloggar, USP:ar
3 -er	warranter, naturbarer, bruncher
4 -r	–
5 -n	–
6 – (suffix saknas)	sms, mode- och musikbloggare, bloggare, mejl, event
Suffixet -(e)s	Bridezillas, busy-girls, communities, cupcakes, deadlines, events, goody bags, lackleggings, outfits, peanuts, retweets, shopaholics, shots, smartphones, sneakers, trekvartslöpartajts

Utrala substantiv som slutar på *-a* i singularis och *-or* i pluralis hör främst till den första deklinationen. I mitt material finns endast ett lånord som hör till den första deklinationen: *fashionista*. Tre stycken enstaviga utrala substantiv som slutar på konsonant hör till den andra deklinationen: *bloggar*, *modebloggar* och *USP:ar*. Enligt tredje deklinationen böjs bland annat ord med betonad sista stavelse i singularis: *en warrant* > *warranter*. Enstaviga ord som slutar på konsonant (*bruncher*, *naturbarer*) hör också till den tredje deklinationen. (Hultman 2003: 58–59.)

Det finns inga lånord i fjärde och femte deklinationen eftersom inget lånord i mitt material har tilldelats pluraländelsen *-r* eller *-n* (se Hultmans indelning i tabell 3). Lånorden som bildar pluralis utan suffix och därmed hör till den sjätte deklinationen är *bloggare*, *mejl*, *sms* samt *event* som vacklar med suffixet. De flesta ord i sjätte deklination är neutrala som slutar på konsonant (*mejl* och *sms*) samt utrala avledningar som *-are* hör också till den här gruppen (*mode-* och *musikbloggare*). (Hultman 2003: 62.)

Enligt Hultman (2003: 64) används det inlånade pluralsuffixet *-s* framför allt vid nyare ord som språkbukaren upplever som främmande. S-böjningen förekommer också ofta med ord som har bevarat det utländska uttalet och stavning eller språkbrukare har det

svårt att hitta på en lämplig böjning på svenska. Det är svårt att avgöra om orden *communities*, *cupcakes*, *events*, *goody bags*, *retweets* och *shopaholics* kan kategoriseras som anpassade för att de i stort sett känns väldigt främmande. Jag betraktar dem ändå som anpassade för att *outfits*, *shots* och *smartphones* som enligt min uppfattning känns lika främmande ändå finns i SAOL 14. Också *deadlines* som inte finns i SAOL 11 finns i SAOL 14, men pluralformen *deadliner* rekommenderas i stället för *deadlines*.

Ordet *busy-girls* i exempel 22 har jag kategoriserat som icke anpassat. Att ordet är skrivet med kursivering i materialet är ett tecken på att det betraktas som främmande ord. *Busy-girls* har inte så bra förutsättningar att etableras som till exempel ordet *Bridezillas* i exempel 23 som betecknar en ny företeelse och fyller en viss funktion. Lånorden som blir hemtama i svenskan genom att få försvenskat uttal och oftast försvenskad stavning brukar också få inhemsk ändelse (Hultman 2003: 65). *Bridezillas* kan möjligen vara i början av en etableringsprocess.

(22) [...] lika mycket *busy-girls* som jag [...] (Löwengrip 2010: 68).

(23) [...] helt normala tjejkompisar förvandlas till galna *Bridezillas*.
(Löwengrip Spångberg 2015: 86).

Resultat angående pluralformer av substantiv anser jag inte jämförbara med andra undersökningar på grund av ett så pass litet material. Pluralsuffixet *-s* dominerar dels eftersom tillfälliga lån har behållit sitt ursprungliga suffix (*communities*, *shopaholics*) och dels på grund av etablerade nya lånord (*outfits*, *sneakers*).

I materialet finns det 80 sammansättningar med engelskt förled varav 29 är anpassade. Jag undersöker icke anpassade sammansättningar i följande avsnitt 4.1.2. När det gäller sammansättningar med engelskt förled och svenskt efterled har jag beaktat endast det engelska ledet då det svenska ledet redan är anpassat. Ordet *blogg* som förled utgör hälften av de anpassade sammansättningarna (*bloggläsare*). Orden *webb* och *dejt* utgör också en stor del av förleden i de anpassade sammansättningarna (*webbshow*, *dejtregler*).

Det finns 20 sammansättningar med engelskt efterled varav 17 är anpassade. Resultat blev som väntat eftersom det engelska efterledet har ett större anpassningstvång. Antingen visar sammansättningarna anpassningen med genus (*en tvärtom-deal*), stavning (*trekvartslöpartajts*) eller med böjning (*dokumentappar*).

Enligt Hultman (2003: 52–53) finns det ingen regel som bestämmer när sammansättningar ska få foge-s. Men det finns ändå vissa tendenser som till exempel att avledningen *-(n)ing* vanligen brukar ha foge-s. Emellertid syns det i mitt material endast i ordet *försäkringsjunkie*.

Mina resultat skiljer inte mycket från Mickwitzs (2010: 115) resultat. I mitt material tar 81 procent av substantiven som visar genustillhörighet utrum och 19 procent neutrum. Mickwitzs motsvarande siffror var 90 procent och 10 procent till godo för utrum. Anpassningen hos substantiven framgår oftast genom genus eller böjning och överraskande få anpassade substantiv har fått en försvenskad stavning. Dessa är bland annat *blogg*, *chatt* och *webb* där slutkonsonant fördubblats för att underlätta uttalet.

Endast tre stycken genusval kan inte förklaras enligt Mickwitzs (2010) eller Hultmans (2003) regler. Pluralformerna hos substantiv i materialet har oftast s-böjning. Alla pluralformer kommer sannolikt inte att etableras med s-böjning utan den används med ord som inte har hunnit bli etablerade och språkbrukaren vet nödvändigtvis inte vilken form som bör användas. Sammansättningar med engelskt efterled visar nästan hundra procentig anpassning medan det engelska förledet i sammansättningar är anpassat mera sällan.

4.1.2 Icke anpassade substantiv

Icke anpassade substantiv varken stavas eller böjs enligt svenskans grammatiska regler. De visar inte heller genustillhörighet. Som icke anpassade substantiv har jag kategoriserat sådana ord som står i en neutral position i satsen eller förekommer i så kallad naken form.

Edlund och Hene (2007: 100) konstaterar att typen av lån och funktion den möjligen kan fylla påverkar mycket ordens spridning och etablering. Ord som avser nya företeelser eller som värderar eller fungerar som gruppmarkörer anses gynnsamma för spridningen. Om lån kan anknyta till ett inhemskt mönster som redan finns kan både spridningen och etableringen underlättas och påskyndas.

Mickwitz (2010: 79) påpekar att läsaren sällan vet när en skribent har försökt undvika böjning av ett främmande ord. Följande exempel i materialet uppvisar inget genus men på basis av de tre ovannämnda faktorer som styr genusvalet borde alla tilldelas utrum. Om orden i framtiden etableras i brist på svenska motsvarigheter kommer de mest sannolikt att tilldelas utrum. Medan *fleecehoodie* och *trenchcoat* som har användbara motsvarigheter i svenskan har enligt min uppfattning sämre förutsättningar att bli etablerade.

Exempel 24, 25 och 26 presenterar de fall som inte visar genus på grund av sin position.

- (24) [...] ansiktsbehandlingar med *syrapeeling* [...] (Löwengrip Spångberg 2015: 65).
- (25) Behåll originalkartong och *dustbag*. (Hadenius & Löwengrip 2013: 106).
- (26) Några ombyten babykläder: pyjamas, sparkbyxor, *body*, mössa [...] (Löwengrip Spångberg 2015: 109).

Enligt SAOL 14 tilldelas orden *rookie*, *foundation*, *dipp* och *toast* utrum och *bungyjump* och *spa* neutrum. I materialet råkar de stå i en sådan position som inte avslöjar genus (exempel 27–30).

- (27) [...] sätta på *foundation* [...] (Löwengrip Spångberg 2015: 145).
- (28) [...] världens sämsta *rookie* (Löwengrip Spångberg 2015: 136).
- (29) [...] chips, *dipp* och pizza [...] (Löwengrip 2010: 169).
- (30) [...] gjorde *toast* i min toastmaskin [...] (Löwengrip 2010: 167).

Löwengrip berättar om olika engelska termer inom olika branscher. *Risk management* i exempel 31 är ett tillfälligt lån som används i brist på en svensk motsvarighet. Det uppkommer inget behov till anpassning då de engelska termerna endast används som hjälpmedel i exempel 31–33.

- (31) Det är också i försäkringsbranschen som termen *risk management* har uppkommit (Hadenius & Löwengrip 2013).
- (32) I dag är konkurrensen om eftertraktade jobb hård, men genom att framhäva dina USP:ar (*unique selling points*) har du en god chans mot personer med toppbetyg och fullspäckat CV. (Hadenius & Löwengrip 2013).
- (33) Det kallas *bonding* och *bridgeing*. (Hadenius & Löwengrip 2013).

Den svenska språkvården föredrar att engelska lånord som slutar på *-ing* i möjligaste mån anpassas efter de svenska reglerna. Enligt detta borde *multitasking* stavas *multitaskning* och därmed har jag kategoriserat det som icke anpassat. I materialet finns *styling*, *multitasking* och *brainstorming* varav SAOL 14 godkänner orden *styling* och *brainstorming* men föredrar *brainstormning*.

Det finns endast tre icke anpassade sammansättningar med engelskt efterled: *elephantsize*, *mini-spa* och *budget-bff*. Icke anpassade sammansättningar med ett engelskt förled finns 51 (*chick-lit-böcker*, *on and off-förhållande*, *standby-föräldrar*). Att sammansätta ett engelskt ord med ett svenskt efterled har ingen inverkan på böjningen vilket ett engelskt efterled har (se sidan 42). Enligt Mickwitz (2010: 162) bör man inte bara ta i beaktande när en anpassning har skett, utan också när till exempel inhemska stavning är nödvändig eller överhuvudtaget möjlig. Bland annat orden *sms* och *spa* duger till i svenska språket som sådana.

Som resultat kan jag konstatera att ett relativt stort antal icke anpassade substantiv i materialet beror på engelska termer som Löwengrip presenterar. Därmed förekommer det inget anpassningstvång för att de inte fungerar som egentliga satsdelar. Det finns också sådana lånord som redan är etablerade och finns i SAOL 2015 men bara råkar stå i en sådan position i satsen att genuset inte blir avslöjat (*rookie*, *bungyjump*).

4.2. Anpassning av verb

Det finns 30 verb i materialet varav alla är anpassade till det svenska böjningssystemet. De lånade verben får i svenskan nästan alltid svag böjning efter första konjugationen (Edlund & Hene 2007: 112). De verb som får a-slutändelsen direkt till verbstammen och inte ändras på något annat sätt är *backpacka*, *bonda*, *boosta*, *brainstorma*, *chilla*, *connecta*, *curla*, *deala*, *egoboosta*, *facebooka*, *flasha*, *kroppspoosta*, *matcha*, *multitaska*, *pusha*, *sms:a* och *supporta*.

Verben *dejta*, *frilansa* och *mejla* härstammar från verben 'mail', 'freelance' och 'date' och är därmed de enda orden vilkas hela stam har försvenskats. Slutkonsonant fördubblas i följade fall: *blogga*, *dippa*, *droppa*, *logga in*, *peppa*, *zappa*, och slut-e:t har ersatts med svenskt infinitiv-a i orden *googla* och *styla*. Att alla verb är anpassade till det svenska böjningssystemet och får infinitiv-a är ingen överraskning på grund av svenskans verbstruktur som kräver att verb ska anpassas.

Mickwitz (2010: 144) anser att verbböjningen i svenskan är en fast struktur. Nya verb blir därmed ovillkorligen anpassade i svenskans grammatiska mönster. Verben i Mickwitz undersökning uppvisade också nästan hundra procentig anpassning.

4.3 Anpassning av adjektiv

Det finns 17 adjektiv i materialet varav 11 är anpassade i svenskan. Jag har kategoriserat adjektivet *soft* som anpassat eftersom det böjs i presensparticip (*softade bilder*) medan adjektivet *picky* bryter mot svenskans grammatiska regler och kategoriseras som icke anpassat. Adjektivet *streetsmart* kan betraktas som anpassat på grund av dess efterled *smart* som SAOL 11 noterar som ett etablerat svenskt ord. *Smart* är egentligen ett äldre engelskt lånord. Vid sidan av *smart* finns det en hel del integrerade adjektiv i svenskans böjningssystem som inte har någon typisk avledningsändelse men är lika produktiva som andra svenska adjektiv. Enligt Mickwitz (2010: 151) är sådana *digital*, *elektronisk*, *flexibel* och *kreativ*.

Adjektivet *blurrig* har fått det svenska avledningssuffixet *-ig* men bland annat adjektiven *big*, *chill*, *fit*, *picky* och *soft* har behållit sitt ursprungliga slutled. Mickwitz (2010: 110, 112) konstaterar att den svenska avledningsändelsen *-ig* kan ha blivit mera sällsynt vid nyare lånord jämfört med äldre lånord som *sexig*, *sportig* och *trendig*. En annan orsak kan vara att de språkbrukare som kan engelska inte vill kombinera engelska och svenska led. Att låna in hela adjektivet kan vara enklare än att byta ut det engelska suffixet mot ett svenskt.

Enligt min uppfattning kan *fit*, *chill* och *soft* etableras som sådana för att de lämpar sig till svenska språkssystemet (jfr med *svart* och *kall*). De har också en mer varaktig funktion att fylla i jämförelse till exempel med *big* som har en direkt motsvarighet i svenskan.

Huruvida adjektiv står i attributiv ställning (exempel 34) eller i predikativ ställning (exempel 35–37) verkar inte påverka anpassningen. Fast ordet inte uppvisar anpassning med stavning kan man påstå att *soft* i exempel 34 kongruensböjs med huvudordet *mamma* (*soft*, *soft*, *softa*). Det är svårt att säga om former skulle ändras i neutrum, eftersom inget av huvudorden som används i samband med ifrågavarande adjektiv är neutrum.

(34) [...] en riktigt *soft* och snygg *mamma* (Löwengrip Spångberg 2015: 162).

(35) [...] om jag är *fit* som Anna Anka eller inte. (Löwengrip 2010: 18).

(36) [...] jag skulle bli världens coolaste *mamma*, hur *chill* som helst. (Löwengrip Spångberg 2015: 136).

(37) [...] är jag nämligen väldigt *picky* [...] (Löwengrip Spångberg 2015: 136).

Adjektivet *big* visar inte några tecken på anpassning när det förekommer ensamt bland svenska ord (en *BIG* varningssignal) och jag uppfattar användningen av ordet främst som medel att väcka uppmärksamhet som också framhävs med stora bokstäver. *Big* förekommer också i en frasliknande konstruktion *ingen big deal* (se avsnitt 4.1.1).

Det finns flera verbavledda particip i materialet. Det finns två perfektparticip som också förekommer som presensparticip: *googlad* (googlande) och *peppad* (peppande). Andra presensparticip är *boostad*, *bildgooglad*, *inloggad* och *softad*. Andra perfektparticip är

frilansande och *matchande*. Nästan alla verbavledda particip är anpassade till det svenska språksystemet.

Det enda icke anpassade presensparticipet är *living* som förekommer i en lexikaliserad fras: *ett living case*. Enligt Edlund och Hene (2007: 112) kan ett engelskt presensparticip lätt slinka in i en svensk fras eftersom presensparticipformer är oböjliga i svenskan. En annan möjlighet är ordslutet *-ing* som inte borde orsaka svårigheter.

Adjektiven som inte visar några tecken på anpassning är *chill*, *easy*, *fit*, *picky* och *undercover*. Adjektiven *undercover* och *easy* är gränsfall för att det förra kan uppfattas som förled i sammansättningen *undercover dejtjury* och därmed har lånats oförändrat (se exempel 38) medan det senare är en del av en frasliknande struktur *ta det lite easy*.

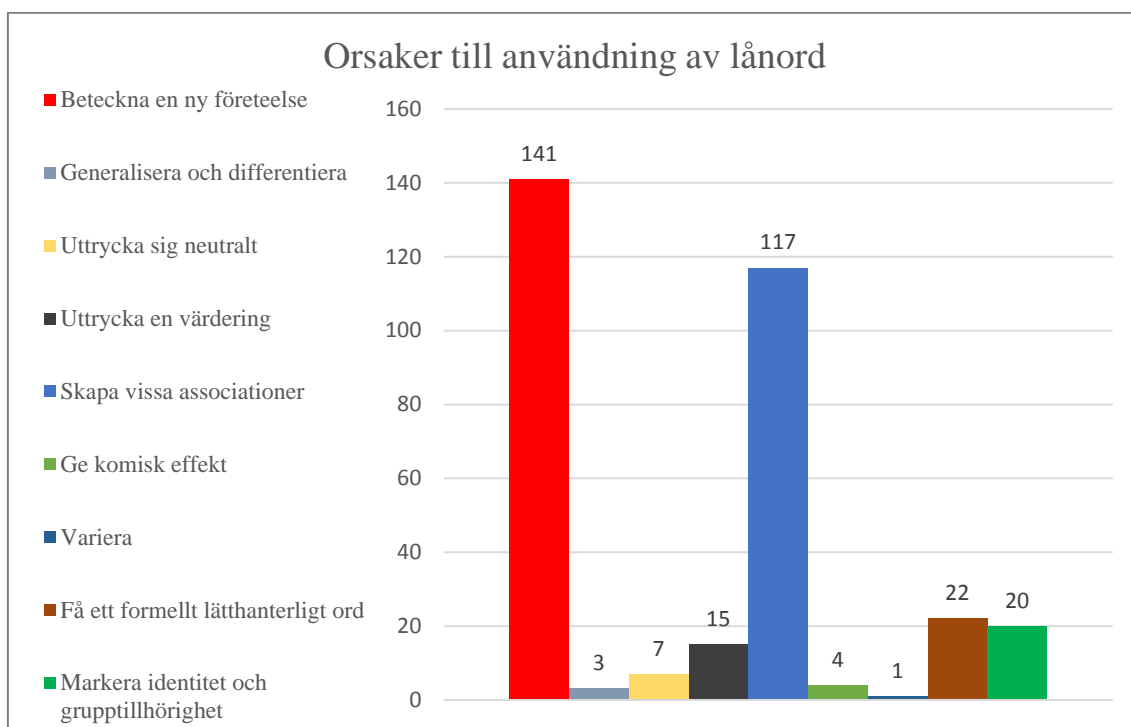
- (38) Jag och mina vänner brukar skämta om att vi är *en undercover dejtjury*.
(Löwengrip 2010: 37).

Till slut kan jag konstatera att vissa adjektiv behåller sitt ursprungliga suffix när de lånas in i svenskan (*chill*, *fit*) men ändå tycks ha bra förutsättningar att etableras till svenskan. Presensparticip och perfektparticip visar en nästan hundra procentig anpassning till svenskan: *googlad*, *peppande*.

5 ORSAKER TILL ANVÄNDNING AV LÅNORD

Kotsinas (2003: 272) anser något förenklat att ord lånas av två orsaker: 1) nya företeelser eller aktiviteter behöver ett namn och 2) talare vill uttrycka attityder, känslor eller subjektiva omdömen. En sådan här analys är alltid subjektiv eftersom språkbrukare tolkar ord på olika sätt. Skribenten kan också ha personliga eller andra orsaker att låna ord. Jag har delat in lånorden enligt Edlund och Henes (2007: 70) orsaker till användning av lånord.

De två största kategorierna i mitt material är att *beteckna en ny företeelse* med den procentuella andelen 43 och att *skapa vissa associationer* med den procentuella andelen 35. I bilagor 4, 5 och 6 finns alla lånord indelade enligt orsak till användningen. Antalet lånord enligt orsak finns i figur 2.

Figur 2. Antalet lånord enligt orsak

5.1 Beteckna en ny företeelse

Den största kategorin i materialet är *beteckna en ny företeelse* med 141 lånord. Först behandlar jag nya företeelser inom mode-, smink- och kulturindustrin (5.1.1) och vidare nya företeelser inom arbetslivet, utbildning och finansvärlden (5.1.2). Orden i denna kategori fyller språkets verbaliseringsfunktionen att namnge, kategorisera eller identifiera en företeelse. Det behövs oftast namn på nya företeelser i samhällen som har många kontakter utåt. (Edlund & Hene 2007: 71–72.) Kategorin innehåller ord som inte ännu har en svensk motsvarighet eller den svenska motsvarigheten används inte i samma betydelse.

Ord som inte används i samma betydelse som den svenska motsvarigheten är till exempel *dustbag* som används i betydelsen för en påse man får på köpet till en dyr väska för att skydda den (exempel 39), medan *dampåse* sätter man in i dammsugare. Samma gäller *icebreaker* i exempel 40 och dess svenska motsvarighet *isbrytare* som båda har olika funktioner i svenska språket. Konnotationer som uppstår av ordet *isbrytare* är fartyg som bryter rännor i is. Löwengrip använder ordet *icebreaker* i meningen av medel som värmer upp konversation.

- (39) Vad du än köper, tänk på andrahandsvärdet. Behåll originalkartong och *dustbag*. (Hadenius & Löwengrip: 2013: 106).
- (40) Inte direkt så att klockan gav mig jobb, så funkar det inte, men den blev helt klart *en icebreaker* under möten [...] (Hadenius & Löwengrip 2013: 100).

5.1.1 Nya företeelser inom mode-, smink- och kulturindustrin

Modeindustrin utvecklas snabbt och nya plagg behöver namn. En del ord som betecknar kläder används för att skapa associationer men en del har ingen svensk motsvarighet som *body*, *lackleggings* och *sneakers* (se bilaga 3). *Sneakers* betyder främst ett slags sportiga fritidsskor och kan inte översättas med träningskor eller tennisdojor som har olika betydelse.

I materialet finns det olika sminkprodukter såsom *foundation* och *syrapeeling* (se bilaga 3). Lite överraskande är att de finska orden *meikkivoide* och *happokuorinta* har existerat redan länge medan svenskarna har tagit engelska ord i bruk. Kristiansen och Vikør (2006: 211) konstaterar att den svenska språkvården förhåller sig väldigt liberalt och till och med likgiltigt till engelskans inflytande vilket kan synas i den här typen av fallen. Typologiska likformigheter mellan svenska och engelska gör det lätt att låna ord. *To do-list* i exempel 41 skulle väl heta *att-göra-lista* på svenska medan på finska funkar det inte.

- (41) Att manipulera sin egen *to do-list* fungerar sällan eftersom stressen redan finns inbyggd [...] (Löwengrip 2012: 56).

Olika kulturella företeelser kommer också från Amerika till andra länder såsom *baby shower*, *brunch* och *afterwork* (se bilaga 3). Det är konstigt att termen *afterwork* i exempel 42 inte betyder någonting på engelska utan kan ha bildats från den redan existerande termen *afterski*, som amerikaner kallar *après-ski*. Löwengrip använder ordet både som samman- och särskrivet. Uttrycket betyder att ta ett glas med kollegorna efter jobbet.

- (42) När vi möttes upp efter jobbet var det *after work* och därmed drinkar som gällde. (Löwengrip 2012: 28).

Smoothie och *cupcakes* är exempel på mat och dryck som har bevarat sitt engelska namn (exempel 43 och 44). *Cupcake* kan ha etablerat sig på grund förväxlingsbarhet med svenskans *koppkaka* som betyder främst en kakbit som görs i kaffekopp eller mugg medan *cupcake* tillredas i engångsform. Däremot har det finska ordet *kuppikakku* etablerat sig.

- (43) Hur många kalorier är det i *en smoohie* egentligen? (Löwengrip 2010: 95).
 (44) Ta fram lite choklad för att ha som fyllning i dina hembakade *cupcakes*! (Löwengrip 2010: 115).

Det är väldigt svårt att komma på några bra översättningar till orden *Bridezillas* och *fashionista* för att de inte riktigt behåller samma betydelse. *Bridezillas* är en ordlek och kombination av två ord och därmed starkt bundet till källspråk. *Fashionista* är starkt

förknippat med stammen *fashion* och betyder i stora drag 'modeexpert' eller 'trendsättare'.

Ibland övergår appellativer till egennamn och får en utvidgad betydelse. *Plastic padding* är ett exempel på appellativ som kan etablera sig med betydelsen fyllnadsmaterial. *Plastic padding* är ett varumärke men används som egennamn med liten bokstav (se exempel 45). Till exempel det finska ordet *heteka* var ursprungligen ett produktmärke men etablerade sig som egennamn med betydelsen resårsäng i stål. Samma sak hände med ordet *mono* som i dag betyder alla slags pjäxor. Att appellativer övergår till egennamn kan också vara problematiskt eftersom skyddet av varumärket försvinner om namnet på en produkt blir en allmän benämning eller ett verb.

- (45) Den har ju blivit totalkvaddad och slarvigt lagad med *plastic padding*.
(Hadenius & Löwengrip 2013: 205).

Löwengrip har intervjuat Magnus Lindkvist, internationell trend- och framtidsexpert i boken *Economista*. Intervjun innehåller följande engelska lånord (exempel 46) som förknippar med framtidens nya trender vad gäller privatekonomin.

- (46) Vi ser redan idag hur betalningssätten blir fler: kort/kontant/lease/*layaway*, samtidigt som valutasorterna ökar: pengar/rykte/*retweets*. Vi kommer att se fler *start up-valutor* liknande Bitcoin närmaste decenniet [...] (Hadenius & Löwengrip 2013: 177).

Lindkvist talar om bland annat framtidens betalningssätt och nya valutasorter och han använder de engelska termerna *layaway*, *retweets* och *start up-valutor* i brist på svenska motsvarigheter. Vi lever i en digital värld och när tekniken går snabbt framåt måste vi tala om nya funktioner och uppfinningar med engelska namn.

Många främmande ord som har lånats in som sådana till exempel *retweet*, är svåra att ändra senare när de har hunnit etablera sig. Ordet har ingen direkt motsvarighet på svenska men Svenska datatermgruppen (2017) rekommenderar användningen av *vidaretwittra* eller *twittra vidare*. *Surfplatta* är ett exempel på ett svenskt ord inom

tekniken som har lyckats få fotfäste vid sidan av det engelska ordet *tablet*. I sina böcker använder Löwengrip både *surfplatta* och *tablet*.

5.1.2 Nya företeelser inom arbetslivet, utbildning och finansvärlden

Det är inte alltid problemfritt att avgöra vilken grupp som lånorden inom affärspråket hör till. Enligt Sharp (2001) innehåller affärspråket gott om engelska på grund av dess status som prestigespråk. Sharp (2001: 188) noterade i sin doktorsavhandling *English in Spoken Swedish* att affärsmännen använde engelska ord var 14:e sekund. I mitt material finns flera businessrelaterade lånord mest på grund av boken *Economista* som handlar om detta tema.

Användningen av titeln *back office* präglar nutid med engelska yrkestitlar. I materialet finns också titeln *CEO (Chief Executive Officer)* men den används på grund av engelsk kontext och hör sålunda till en annan grupp. Vissa yrken tycks ha en högre prestige om de har en engelsk titel. Till exempel på Arbetsförmedlingens webbsida söker man *Front Office Agents* i stället för hotellreceptionister och *Account Managers* i stället för försäljningschefer. På grund av samma engelska yrkestitlar blir det lättare att förstå hierarkin inom företag och kommunicera med utländska kunder. *Back office* används i materialet för att det inte har någon etablerad svensk motsvarighet (se exempel 47).

- (47) Under Lundatiden knäckte jag extra som aktiemäklare, med *back office* hos en fondkommission och i ett parfumeri. (Hadenius & Löwengrip 2013: 41).

Enligt Mats Alvesson (2013) är titlar ”substanslösa medel” vilkas funktion är att attrahera och höja vår självkänsla. Flera engelska yrkestitlar används för att de låter finare på högstatusspråk men slutligen spelar de engelska titlarna ingen stor roll för en. Alvesson påstår att de fina titlarna har lett till titelinflation vilket inte angår endast yrkestitlar utan behovet av uppgraderingen syns också till exempel inom högskolor som gärna vill bli universitet. Enligt honom har antalet professorer också fördubblats på universiteter.

Förnyade titlar är emellertid inte bara ett svenskt fenomen utan det händer i finskan också där till exempel ”siivooja” har blivit ”siistijä”. I Anna Nieminens (2010) artikel ”*Arkinen työ – hieno nimike*” säger Satu Raunu, från Institutet för de inhemska språken, att fina inhemska titlar har för avsikt att få vardagliga jobb låta mer imponerande och moderna. Raunu daterar fenomenet på 2000-talet. I Markus Tiittulas artikel ”*Oudot vierassanat riivaavat ammattinimikkeitä*” (2010) påpekar Riitta Eronen, från Institutet för de inhemska språken, att yrkestitlar ska fungera också i talet och de ska kunnas uttala ordentligt. Enligt Eronen glömmar man ibland att yrkestitlar är också en del av språket.

Olika examina som *MBA*, som finns i exempel 48, har blivit vardagliga i svenska språket. *MBA* är en vidareutbildning för yrkesverksamma personer och har ingen svensk motsvarighet på grund av att undervisningen sker på engelska.

- (48) När de berättade att det var en *MBA*, Master of Business Administration, med inriktningen finans och investment knöt det sig i magen. (Löwengrip 2010: 107).

Problemet med engelskspråkiga yrkestitlar och examina är att de skapar osäkerhet kring vad folk egentligen sysslar med vilket kan sägas vara ett steg på vägen mot domämförlust. Enligt Mickwitz (2008) är ekonomin en av de mest utsatta domänerna vid sidan av naturvetenskap, medicin och teknik.

De engelska uttrycken *word of mouth* och *buzz marketing* har en svensk motsvarighet i *mun till mun*. I materialet lyfter Löwengrip fram att det är fråga om engelska uttryck som inte har någon väletablerad svensk motsvarighet (se exempel 49). Samma gäller *financial distress* i exempel 50. De engelska termerna tycks alltså vara mer bekanta för läsaren än de svenska.

- (49) [...] det engelska uttrycket *word of mouth*, vissa kallar det *buzz marketing* (Hadenius & Löwengrip 2013: 45).
- (50) *Financial distress* kallas det på engelska. Den där hemska och olustiga känslan när utgifterna haglar över dig, likt jagande kalla skurar. (Hadenius & Löwengrip 2013: 217).

Om språket på arbetsplatsen är engelska och man har vant sig vid engelska termer kan termen *mun till mun* kännas främmande. *Financial distress* har inte någon svensk motsvarighet. I de flesta fall förklarar Löwengrip de engelska termerna med egna ord på svenska som i exempel 51. I exempel 52 fungerar det engelska begreppet dock som stöd för ett begrepp som först introduceras på svenska. Om läsaren har studerat teorier om *candlestick* eller *point and figure* säger ljusstakar, kryss och nollor nödvändigtvis ingenting. Om författaren vill precisera något kan han/hon använda ett engelskt och ett svenskt uttryck sida vid sida (Chrystal 1988: 142).

- (51) Hur du uppfattas beror i mycket hög grad på *non-verbal-communication*, det vill säga dina kläder, din hållning, dina ansiktsuttryck, ögonkontakt och gester. (Hadenius & Löwengrip 2013: 92).
- (52) Där fanns teorier hur man tittade på ljusstakar (*candlestick-teorin*) ritade kryss och nollor (*point and figure*). (Hadenius & Löwengrip 2013: 165).

Finansvärlden är en av de viktiga områden där det mesta av internationell kommunikation och samverkan sker på engelska (Höglin 2002: 7). När de som inte kan engelska utestängs av vissa områden kan det resultera i slutna världar där bara experteliten uppnår information.

Enligt Mickwitz (2008) kan domämförlust som värst leda till funktionsuppdelning mellan två språk. Engelskan blir det språk som används på jobbet och ute i samhället, medan svenskan blir ett mer värdelöst hemspråk. Janne Saarikivi (2015) påpekar också att detta kan leda till ojämlikhet eftersom största delen av människor i världen ännu inte har möjlighet att nå tillräckligt goda kunskaper i engelska.

5.2 Generalisera och differentiera

När man vill uttrycka en betydelsenysans som saknas i källspråket dyker det upp ett behov att generalisera och differentiera. Orden i denna kategori fyller också verbaliseringsfunktionen då redan existerande ord anses olämpliga. (Edlund och Hene

2007: 73–74.) Det finns endast tre lånord *streetsmart*, *streetmodebolag* och *styla* i mitt material som kan tänkas höra till den här gruppen. *Streetsmart* i exempel 53 är en person som klarar sig i den ”verkliga” världen och har känsla för situationen medan en person som är ”booksmart” inte skulle kunna klara sig lika bra.

- (53) Att vara *streetsmart* är ett sätt att klara sig här i livet. (Löwengrip Spångberg 2015: 25).

Ordet *smart* har sannolikt också lånats på grund av bristande betydelsenyans hos de svenska motsvarigheterna (Edlund & Hene 2007: 74). Enligt mig har ordet *gatusmart* inte exakt samma betydelse. Edlund och Hene (2007: 74) anser att speciellt adjektiv oftast introduceras bland annat eftersom språkbrukare vill uttrycka en betydelse som ett semantiskt närliggande ord i låntagarspråket inte bär.

Ordet *streetmodebolag* sammanhänger också med problematiken mellan orden *street* och *gatu*. Löwengrip berättar om klädmärket *WeSC* som har sina rötter i den svenska skejtscenen (se exempel 54). Skillnaden mellan *streetmode* och dess svenska motsvarighet *gatumode* är att den senare anknyter till modetidningar som presenterar dagens *gatumode* med bilder av vanliga människor på gatorna oftast i storstäder. *Streetmode* är ett sätt att klä sig som skejtare.

- (54) *WeSc*, hans eget *streetmodebolag*, hade haft en bra visning [...] (Hadenius & Löwengrip 2013: 165).

Ordet *styla* är sannolikt ett resultat av ett behov av betydelsedifferentiering. Att *styla* betyder omformning och oftast förbättring som anknyter till trender och stil. Ordet *styling* är starkt förknippat till kläder, skor, frisy och smink som i exempel 55. Också bostäder kan stylas och då avser man en kombination av inredning, möblering och städning. Att *styla* omfattar en betydelsenyans som innebär ett slags utseendemässig ändring baserad på dagens trender.

- (55) Jag är hellre nykter, pigg och glad och har råd att *styla* mina ögonbryn istället. (Hadenius & Löwengrip 2013: 59).

5.3 Uttrycka sig neutralt

Kategorierna *uttrycka sig neutralt*, *uttrycka en värdering*, *skapa vissa associationer*, *ge komisk effekt*, *variera* och *få ett formellt lätthanterligt ord* uppfyller kommunikativa funktioner hos språkbrukaren varav de två första kategorierna *uttrycka sig neutralt* och *uttrycka en värdering* vidare uppfyller en informativ eller expressiv funktion. Behovet av en neutral beteckning uppstår främst inom olika fackområden när det behövs klart definierade termer. Ord som tidigare har använts i ett speciellt fackområde kan ha spridits till allmänt bruk och det uppstår behov av nya facktermer. (Edlund & Hene 2007: 70, 76.)

Endast 7 lånord hör till kategorin *uttrycka sig neutralt* vilket utgör 5 procent av materialet. Ett begrepp som har spridits från sportbranshen till pedagogiken är *curling* och det har bildats verbet *curla* som finns i exempel 56. Curlingföräldrar planar vägen för barnet på samma sätt man planar vägen för spelstenarna i curling. Curling kan i detta avseende betraktas som ett neutralt uttryck.

(56) Försök låta bli att *curla* för mycket, även om det känns svårt. (Löwengrip Spångberg 2015: 170).

Alla lånord i materialet som innehåller termen *second hand* tillhör denna kategori (se bilaga 3): *second hand*, *second hand-kläder*, *second hand-butik* och *second hand-plagg* låter alla trendiga och fina även om det egentligen är fråga om loppmarknad och begagnade varor. Ordet *outlet* som finns i exempel 57 är också ett neutralt uttryck som betyder fabriksbutik som säljer utskottsvaror och provexemplar på reapris. Vid sidan av bland annat lagtexter är försäljningsbranshen ett sammanhang där det behövs neutrala uttryck (Edlund & Hene 2007: 77).

(57) Jag skulle bara åka iväg till *en outlet* utanför stan och göra storfynd. (Löwengrip Spångberg 2015: 56).

Utanför försäljningsbranshen faller det lånordet *babyblues* i exempel 58 som används i stället för *förlossningsdepression* som framhäver ordets negativa klang. Omskrivningar, med andra ord eufemismer, är vanliga i vardagspråket, speciellt när det gäller mer eller

mindre tabubelagda ämnen (Edlund & Hene 2007: 77). Förlossningsdepression kan sägas vara ett slags tabu, åtminstone tidigare.

- (58) Jag satt och väntade på att den beryktade *babybluesen* skulle infinna sig. (Löwengrip Spångberg 2015: 138).

5.4 Uttrycka en värdering

Kategorin *uttrycka en värdering* fungerar som motsats till kategorin *uttrycka sig neutralt* och enligt Edlund och Hene (2007: 77) uppkommer den något oftare för att det förekommer i flera olika sammanhang. Vid sidan av mer formella genrer uppkommer behovet av att uttrycka en värdering också i informella situationer. De ord i materialet som tillhör denna kategori kan ses som mer eller mindre informella.

Kategorin innehåller 14 stycken värderande adjektiv, svärord och interjektioner som har någon betydelsenysans som de svenska motsvarigheterna inte har. Svordomen *shit* förekommer i ordet *bullshit* och i en engelsk mening (se exempel 59). Svordomen *fuck* förekommer i ”*fuck-off pengar*” som jag har placerat i kategorin *ge komisk effekt*. Om Löwengrip svor med svenska ord, skulle det vara iögonenfallande men användningen av engelska svärord stör inte på samma sätt enligt mig.

- (59) Knipövningar is The *Shit!* (Löwengrip Spångberg 2015: 81).

Engelskans ställning som världsspråk bidrar till att de engelska svordomarna exporteras till andra länder. Enligt Ljung (2006: 106) beror det också på engelskans egna kvaliteter som ”svordomsspråk”. De engelska svordomarna *Fuck!* och *Shit!* har i viss mån ersatt de inhemska svordomarna i ungdomsspråket.

Enligt Edlund och Hene (2007: 78) förlorar många värderande ord så småningom sin uttrycksfullhet och det uppstår därför ett behov att fylla på förrådet. Löwengrip använder *WOW* i exempel 60 med stora bostäver för att framhäva personers beundran i situationen.

(60) Allt var bara *WOW!* (Löwengrip Spångberg 2015: 179).

Interjektioner hör till denna kategorin fastän de inte typiskt klassificeras som värderande (Edlund & Hene 2007: 78). Engelskans *yes* används i svenskan som glatt utrop (exempel 61) eller som jakande uttryck som *aa-a* och *mm-m* (exempel 62).

(61) [...] jag såg inte särskilt mycket natur genom fönstret men jag skrek i alla fall "YES"! (Löwengrip 2010: 163).

(62) "Yes, MVG utan att göra ett dugg." (Löwengrip 2009: 169).

Edlund och Hene (2007: 78) konstaterar att det oftare uppstår ett behov av nya negativa ord än nya positiva för att negativa ord förbrukas snabbare. I materialet finns det bland annat negativa interjektioner *pah* (exempel 63) och *bla, bla, bla* (exempel 64). Enligt Chrystals (1988: 126) terminologi fyller bland annat interjektionen *so what* en emotiv funktion (exempel 65). Det engelska uttrycket bryter mot den övriga texten och skapar en effekt.

(63) *Pah!* Vi besökte inte en restaurang på hela tiden. (Löwengrip Spångberg 2015: 56).

(64) Håll för öronen, skaka på huvudet och säg "bla, bla, bla". (Löwengrip Spångberg 2015: 81).

(65) Och så existerar det lite gropar som delar plats med strecken på låren. *So what!* (Löwengrip 2010: 27).

Introduktionen och spridningen av interjektioner underlättas eftersom de ensamma utgör en mening och behöver inte på något sätt anpassas (Edlund & Hene 2007: 78–79). Flera interjektioner är så pass etablerade att man inte ens nödvändigt vet att de härstammar från engelskan som *argh* och *pah*.

Flera lånord som finns i denna kategori har inte uppstått på grund av något egentligt behov utan mer som ett utslag av leklynne (Edlund & Hene 2007: 79). Interjektionerna *boom*,

yeah right, fine, love u och *get it* (se bilaga 4) används inte för att ersätta några svenska ord utan de visar främst kreativitet hos språkanvändare.

5.5 Skapa vissa associationer

Den största kategorin i mitt material är *skapa vissa associationer*. Kategorin innehåller 117 lånord, det vill säga 35 procent av materialet. Syftet med orden i denna grupp är att förmedla en främmande miljö. Löwengrip syftar flera gånger till den amerikanska kulturen och skapar associationer om ”den stora världen”. De flesta av lånorden i den här gruppen härstammar från den amerikanska underhållningsindustrin. Löwengrip använder exempel från Hollywood-serier riktade till unga kvinnor (*The Sex and the City*, *Gossip Girl*, *The Hills* och *Desperate Housewives*) och de syns också i lånorden (exempel 66).

- (66) Som att hoppa in i Serena van der Woodsens *walk-in closet*. Plötsligt är den där – klänningen där allt stämmer. *En limited edition*, just precis inkommen. (Hadenius & Löwengrip 2013: 68).

Serena van der Woodsens *walk-in closet* är inte vilken som helst klädkammare utan ett rum fullt med lyxiga kläder och skor och ett rum som är tillräckligt stort för en person att komma in. *En limited edition* framhäver att plaggen ifråga är nästan unik: inte vilken som helst billig klänning som är lätt att uppnå. Orden *Bad boy-mönster*, *bunny-ears* och *high school-serie* (se bilaga 5) skapar associationer om fenomen som är bekanta från amerikanska serier.

Löwengrip använder personbetecknade namn som *prince charming*, *Mr Right now*, *Mr Right forever*, *saveaholic*, *shopaholic*, *busy-girls* och *drop dead gorgeous* (se bilaga 5). De flesta serierna som är avsedda för ungdomar har åtminstone en *dramaqueen* (exempel 67) och ett par som är i *on and off-förhållande* (exempel 68).

- (67) Är du *en draamaqueen*? Låtsas du som om ditt förhållande är som taget ur en *high school-serie*? (Löwengrip 2010: 57).

- (68) Sedan hade vi ett klassiskt *on and off-förhållande* under några år [...] (Löwengrip Spångberg 2015: 13).

Hollywood-serierna skapar mönster om vissa typer av människor och beteendemönster som ungdomar tar efter. Fenomenet kan dock ha levt innan ordet har kommit från Amerika. Bland annat *on and off-förhållanden* har funnits innan det engelska namnet kom men det har inte haft något namn. Personer som betar sig som *dramaqueens* har också säkert funnits tidigare. Amerikanska serier fyller medierna och då får olika företeelser ett engelskt namn.

Orden *shopaholic* och *saveaholic* är starkt förknippade med den amerikanska kulturen. De fungerar som mer laddade alternativ till sina svenska motsvarigheter eftersom stammen *holic* kommer från ordet "alcoholic" och därmed bär en större laddning. När man läser om en person som "älskar att shoppa" får man inte samma associationer som man får av ordet *shopaholic*. Då kommer man att tänka på unga kvinnor i Manhattan händerna fulla med shoppingväskor. Också ordet *sparsam* känns för platt i jämförelse med *saveaholic* på grund av att man då är nästan beroende av att spara.

Begreppet *all in* är ett exempel på termen som har rört sig i engelska språket från fackspråk till allmänspråk och har sina rötter i poker där den betyder att spelaren har satsat alla sina spelmarker i potten. På samma sätt kan man vara *all in* på det övriga livet om man satsar hundra procentigt på något ärende. Begreppen *Gordon Gekko Goddess*, *what's in it for me-vinst* och *money magnet* (se bilaga 4 och 5) syftar på finansvärlden och ekonomin och *having it all* till de amerikanska kvinnornas så kallade ideala balans mellan karriär och familj. I exempel 69 är citaten markerad i kursiv redan i sin ursprungliga kontext för att klargöra att det är fråga om en engelsk citat bland en svensk mening.

- (69) När de frågade sina medlemmar vad lycka är, *having it all*, svarade majoriteten [...] (Löwengrip & Hadenius 2013: 6).

Det finns två direkta citat i materialet som har för avsikt att ge autenticitet och skapa "miljöfärg". Citaten har uttryckts på engelska redan i sin ursprungliga kontext. Löwengrip citerar sin dåvarande dejt i exempel 70 nedan. Det andra direkta citatet (exempel 71) i

materialet kommer från Warren Buffett. Löwengrip råder läsaren att tänka som Buffett när man söker jobb.

- (70) En dag ringde han mig och sa: *Bella, my polar bear, I have the greatest idea ever that you should invest in, call me* (Löwengrip & Hadenius 2013: 167).
- (71) Tänk som den amerikanska investmentgurun Warren Buffett när du väljer vad, hur och med vem du ska jobba: *You want to have a passion for what you are doing. Otherwise it's like waiting until 80 years of age to have sex* (Löwengrip & Hadenius 2013: 87).

Löwengrip vet att hennes läsekrets till största delen består av unga kvinnor som har goda kunskaper i engelska. Hon kan bekymmerslöst använda direkta citat på engelska utan att översätta dem. Uttryck som betonas med citattecken i exempel 72 och 73 har också för avsikt att skapa autencitet och bidra till beskrivningen av en engelskspråkig miljö.

- (72) Jag fick snabbt smeknamnet ”*the girl from the internet*”. (Löwengrip 2012: 108).
- (73) En annan dum grej jag gjorde första dagen var att inte fråga vad ”*real estate*” betyder. (Löwengrip 2012: 108).

5.6 Ge komisk effekt

Kategorin *ge komisk effekt* kan betraktas som ett underbegrepp till den föregående kategorin. Det finns endast 4 lånord i materialet som har för avsikt att vara skämtsamma och ironiska: ”*fuck off-pengar*”, *en nybliven-mamma-bitch*, *en undercover dejtjury* och *Mr Right*. Alla dessa ord kan ses som mellanspråkliga strategier som enligt Edlund och Hene (2007: 81) bland annat kan skapa en komisk effekt.

Löwengrip skriver med glimten i ögat men använder sällan lånord för att nå komisk effekt. I exempel 74 har Löwengrip använt det rafflande ordet *bitch* som emellertid känns mindre störande än dess svenska motsvarighet eftersom ord upplevs mindre banala på ett annat språk. (Edlund & Hene 2007: 82) Man måste oftast ha en viss distans till vad man

skämtar om. *Undercover dejtjury* i exempel 75 är humoristiskt för att kritisera killar anses vara en hemlig och officiell uppgift. *Mr Right –checklista* (exempel 76) fungerar som rubrik och är en skämtsam version av minneslista med vilken flickvännen kan kolla om killen fyller alla egenskaper att vara *Mr Right*.

(74) Jag förvandlades till *en nybliven-mamma-bitch*. (Löwengrip Spångberg 2015: 138).

(75) Jag och mina vänner brukar skämta om att vi är *en undercover dejtjury*. (Löwengrip 2010: 37).

(76) *MR RIGHT – CHECKLISTA* (Löwengrip Spångberg 2015: 16).

Ord som introducerats i detta syfte kan troligen få en viss spridning men har väl inte så bra förutsättningar att bli etablerade i språket enbart av denna orsak. Den komiska effekten hos lånorden bygger på överraskningsmoment vilket betyder att ordet inte längre är en överraskning om det används flera gånger. (Edlund & Hene 2007: 82.)

5.7 Variera

Kategorin *variera* fyller också en mer persuasiv eller estetisk funktion såsom kategorierna *skapa vissa associationer* och *ge komisk effekt*. Språklig variation kan vid sidan av förmedling av förändring ses som utslag av kreativitet. (Edlund & Hene 2007: 70, 82) Det finns endast ett lånord i materialet som har för avsikt att variera: *smajl*. I det sista kapitlet av *Babyboost* berättar Löwengrip om sin son. Hon upprepar flera gånger ordet *leende* och för att få lite variation i texten använder hon ordet *smajl* i exempel 77. Författarens syfte kan också vara att intensifiera ett innehåll och därför han/hon använder synonyma uttryck i samma mening eller yttrande (Edlund & Hene 2007: 84). Ordet *smajl* kan ha använts för att fylla ett sådant behov.

(77) Genast var *smajlet* tillbaka. (Löwengrip Spångberg 2015: 188).

Att det finns endast ett lånord vars syfte är att variera är ingen överraskning för att en sådan här stilistisk variation är mer allmän i texter som följer ett visst mönster, till exempel nyheter. Enligt Edlund och Hene (2007: 84) är variationen sällan det huvudsakliga syftet vid introduktionen av lexikala lån. De påpekar också att olika syften och funktioner kan dock vara aktuella samtidigt.

Det finns endast få lånord som varierar med sina svenska motsvarigheter också i Chrystals (1988: 142) undersökning. Variation tycks vara stilistiskt betingad och äga rum främst vid redan etablerade lån.

5.8 Få ett formellt lätthanterligt ord

Enligt Edlund och Hene (2007: 84) är behovet av korta och lätthanterliga ord ett vanligt skäl att låna ord. Jag har kategoriserat alla förkortningar i kategorin *få ett formellt lätthanterligt ord* som är den tredje största kategorin med 22 ord. Flera formella lätthanterliga ord har något med teknik att göra (se bilaga 6): *en app, e-bok, e-handel, dvd-spelare, IP-adress* samt alla lånord med *sms* (*sms, sms-biljetter, sms-maraton, sms-kikare, sms-lån, sms:a, kärleks-sms:a*).

Ordet *sms* ("short message service") är mer lätthanterligt än det längre *meddelande*. Enligt Edlund och Hene (2007: 86) sprids ordet som introduceras som ett mer lätthanterligt alternativ lättare. Då uppstår det ett ord som inte vållar någon osäkerhet i uttal eller stavning. Detta har sannolikt hänt med ordet *sms*.

Nuförtiden går all kommunikation via nätet eller olika mobilapplikationer. Då förkortar man ord för att plocka snabbare. Genom att förkorta ord kan man omedvetet eller medvetet exkludera till exempel äldre människor. Edlund och Hene (2007: 79) anser att användningen av lånord kan också vara ett sätt att protestera mot skolans och vuxenvärldens normer (se avsnitt 5.9).

Lån kan också introduceras som erättning för ord med svårt uttal, svår stavning eller böjning (Edlund och Hene 2007: 86). *E-bok* i exempel 78 och *e-handel* i exempel 79 följer efter engelskans *e-book* (*electronic book*) och *e-shop*. Enligt sajten *IT-Ord* (2017) används bokstaven *e* om tjänster på Internet samt som allmänt trendigt förled som alternativ till *cyber* och *digital*. Jukka Korpela (2017) konstaterar i webbkoden *Nykyajan kielenopas* att ett sätt att förkorta ord ibland blir ett modedefenomen och då kan förkortningen bli en egentlig beteckning på saker och ting. Språkbrukarna känner inte nödvändigtvis till det icke förkortade uttrycket och sålunda vet de inte vad förkortningen står för. Edlund och Hene (2007: 85) påpekar att även om det är lättare att skriva och tala med kortare ord får tydligheten inte lida.

(78) Mer om detta finns i författaren Annika Wihlborgs *e-bok* [...] (Löwengrip & Hadenius 2013: 187).

(79) Samt genom utökad *e-handel* [...] (Löwengrip & Hadenius 2013: 162).

Ordet *win-win* (*win-win-samarbete* och *win-win-situation*) kan sägas vara ett lätthanterligt ord för situationen där båda utnyttjas. Om ordet *win-win* får slutled *samarbete* eller *situation* då det inte uppstår några böjningssvårigheter har det enligt min mening större förutsättningar att etablera sig. Då försvinner dock också ordets lätthanterlighet vilket sannolikt var meningen i första början.

5.9 Markera identitet och grupptillhörighet

Den fjärde största kategorin i materialet är att *markera identitet och grupptillhörighet* som fyller en psykosocial funktion. Syftet med denna grupp är dels att markera identitet och grupptillhörighet och dels att utesluta andra grupper. (Edlund & Hene 2007: 70). Med ordval markerar Löwengrip å ena sidan sitt varumärke *Blondinbella* och å andra sidan visar grupptillhörighet med ungdomar och unga vuxna.

I materialet finns det flera ord som Löwengrip har skapat och myntat (se bilaga 6): *economista*, *economista-shopping*, *economista-mantrat*, *egoboost*, *egoboosta*, *egoboost-*

dag och *babyboost*. Med självpåhittade ord bygger Löwengrip sitt varumärke och orden kan kopplas till *Blondinbella*. Till exempel begreppet *egoboost* begränsar sig inte till bara boken med samma namn utan år 2011–2012 har Löwengrip publicerat tidningen *Egoboost Magazine*, vars mål var att inspirera unga kvinnor till utbildning, karriär och självkänsla (Löwengrip 2012). Löwengrip föreläser också om temat. *Egoboost* betyder att ha en bättre självkänsla genom att boosta sitt ego. *Babyboost* är för sin del en naturlig fortsättning på *Egoboost*.

Begreppet *Economista* inskränker sig inte heller bara till boken utan Löwengrip och Hadenius har skapat ett lönande koncept kring begreppet. Meningen med *Economista AB* som Löwengrip och Hadenius tillsammans äger är att genom föreläsningar och utbildningar få fler unga kvinnor att intressera sig för privatekonomi. Att vara *economista* betyder att ”styra din ekonomi och därmed ditt liv i stället att ekonomi styr dig”. (Hadenius & Löwengrip 2013.) Vid sidan av *Economista*-bolaget som innehåller boken, podcast-sändingar och en Facebookgrupp har Löwengrip och Hadenius skapat ett slags tänkesätt och livsstil.

Ungdomsslang kan tänkas höra till en ung kvinnas identitet. Enligt Kotsinas (1996: 68) används lån från andra språk ofta som språklek. Jag har placerat alla frasliknande språklekar och idiom som finns i exempel 80–84 i denna grupp.

- (80) *You lie, you die* – så fungerar det i mediebranshen. (Löwengrip 2012: 168).
- (81) I USA säger man ofta *wealth means health* [...] (Hadenius & Löwengrip 2013: 7).
- (82) *Fake it til you make it* är ett bra ordspråk. (Löwengrip 2010: 168).
- (83) *Party like there is no tomorrow*, ger garanterat baksmälla oavsett om det gäller pengar eller alkohol. (Hadenius & Löwengrip 2013: 37).
- (84) Den går att ha till allt, året om. Över en klänning, till ett par jeans, till en kjol. *You name it*. (Hadenius & Löwengrip 2013: 98).

Fraser i exempel 80–84 är markerade i kursiv redan i sin ursprungliga kontext vilket är ett tecken på att Löwengrip gör ett medvetet val när hon använder engelska inslag. I exempel 82 används det engelska uttrycket egentligen inte i brist på någon svensk motsvarighet, och ordleken i exempel 81 kan egentligen kategoriseras som citat. Uttrycksfullhet som har skapats av stilfigurer, rytm och ljudklang hos engelska uttryck kan lida om de blir översatta vilket kan också motivera användningen av sådana engelska ordlekar (Chrystal 1988: 129).

Kotsinas (1996: 68) anser att genom att använda en engelsk sekvens signalerar ungdomar att yttrandet är avsett att vara skämtsamt eller ironiskt. I slutet av boken *Egoboost* ger Löwengrip tips om hur man kan öka sin utstråling. Alla tre kapitel börjar med en engelsk fras: ”*Be there or be square.*” ”*No bend banana.*” och ”*Say it right.*” (se bilaga 6) De engelska fraserna har för avsikt att väcka uppmärksamhet hos läsaren och vara lustiga. Enligt Chrystal (1988: 128) kan skribenten ibland citera på engelska för att bevara vissa expressiva uttryck som skulle gå förlorade vid översättning. Det stämmer också med mitt material.

Chrystal (1988: 136) anser att ointegrerade lån används främst på grund av sin expressivitet och sitt affektvärde. Med ointegrerade lån avser hon engelska lån, samt fraser och meningar, som inte uppvisar någon formell eller social integrering. Kortare idiom *ingen big deal*, *piece of cake*, *wake up call*, *out of the blue* och *peanuts* som finns i exempel 85–89 hör också till ungdomsslang. De utgör emellertid ett undantag vad gäller integrering för att exempel 85–87 uppvisar anpassning med genus samt idiom i exempel 88 och 89 tycks slinkas in lätt i svenska fraser. Exemplen nedan kan möjligen bli etablerade i framtiden.

- (85) Jag gör *ingen big deal* av det. (Hadenius & Spångberg 2013: 177).
- (86) Jämfört med allting annat var sprutan verkligen *en piece of cake*. (Löwengrip Spångberg 2015: 115).
- (87) Då kanske detta blir *ett wake-up-call* och hon kommer att förbättra sig. (Löwengrip 2010: 71).

- (88) ”Min största dröm i livet är att bli pappa”, sa Odd plötsligt en dag när vi var ute och fikade. Helt *out of the blue*. (Löwengrip Spångberg 2015: 13).
- (89) Sammandragningarna som jag hade känt var verkligen *peanuts* jämfört med den här smärtan. (Löwengrip Spångberg 2015: 114).

När man skriver en bok har man alltid tid att tänka på sitt ordval i motsats till talsituationer. Då kan motiveringen på att låna ord basera på en tillfällig minneslucka när talaren inte kommer ihåg den inhemska motsvarigheten. Denna strategi gäller mera sällan skrivna texter. Lånord i mitt material används av flera olika skäl men de alla fyller en gemensam funktion, nämligen luckor i svenska språket.

6 SAMMANFATTADE DISKUSSION

Engelska är i dag vårt största långgivande spårk och har redan blivit lingua franca inom många branscher. Engelska lånord syns och hörs överallt också i svenska språket. I min avhandling har jag undersökt engelska lånord i Isabella Löwengrips författarskap. Jag valde att undersöka lånord i tryckta böcker av en författare som ursprungligen är känd som bloggare. Jag tyckte också att böckerna som kan kategoriseras som självhjälpslitteratur och memoarer utgör ett intressant material med tanke på lånord.

Min avhandling har både en kvalitativ och en kvantitativ dimension. Den valda analysmodellen ger stöd till undersökningens reliabilitet och de färdiga modellerna och de exakta avgränsningarna av materialet möjliggör upprepningen av samma undersökning och samma resultat. Kategorisering av lånord enligt orsak gör emellertid ett undantag eftersom indelningen baserar på mina egna föreställningar och är på detta sätt subjektiv. Att jag koncentrerade mig endast på engelska lånord som har kommit till det svenska ordförrådet på eller efter 1990-talet exkluderade andra främmande uttryck som *voila* och *caffè latte* samt de redan etablerade engelska orden som *design* och *sightseeing*.

Först delade jag lånorden in i ordklasser och undersökte vilka semantiska fält de engelska lånord i materialet representerar. Substantiv utgjorde den största gruppen med procentuella andelen 79,6. Verben omfattade 9,6 procent, adjektiven 5,4 procent, interjektionerna 3,6 procent och adverbena 1,9 procent av materialet. Det fanns också 20 längre satser eller meningar som jag inte kunde placera i någon ordklass.

I materialet syns 2000-talets genombrott med datateknik och Internet vilket har ökat antalet lånord. Lånord som har med teknik att göra är representerade när det gäller substantiv, verb och adjektiv. Vid sidan av teknik (*app*, *banner*, *blogg*) förknippas de flesta substantiv i mitt material med mänskliga relationer (*dejtingsjungel*, *dramaqueen*, *on- and off-förhållande*) och underhållning (*afterwork*, *chick-lit-böcker*, *shopping*). När det gäller verb är mänskliga relationer (*bonda*, *pusha*) och uppfostran (*curla*, *supporta*) närvarande utöver teknik (*blogga*, *logga in*, *mejla*). De flesta adjektiv används för att

beskriva personer och mänskliga relationer (*chill, peppande, streetsmart*) samt teknik (*bildgooglad, googlad, inloggad*) dominerar också inom denna ordklass. Oftast lånas ord in direkt från engelskan. Sammansättningar där något led av ordet är engelsk finns mindre.

Vidare undersökte jag hur de engelska lånorden har anpassats i det svenska språkssystemet och vilken typ av anpassning de uppvisar. Jag använde bland annat Mickwitzs (2010) och Hultmans (2003) verk som stöd i analysen. Jag analyserade anpassningen av substantiv, verb och adjektiv eftersom de andra ordklasserna mera sällan anpassas i svenskan.

Nästan 53 procent av substantiven uppvisade anpassning antingen genom stavning, böjning eller genustilldelning. Största delen av substantiven som uppvisade genus tilldelades utrum. Pluralformer av substantiv var oftast s-plural vilket är vanligt för lånord som står i början av en etableringsprocess. Sammansättningar som har ett engelskt efterled kräver oftast anpassning vad gäller böjning vilket syns i resultaten. Nästan alla sammansättningar med engelska efterleder var anpassade medan endast under hälften av engelska förleder i sammansättningar visade anpassning.

Att antalet anpassade substantiv inte var större berodde dels på engelska termer som inte har någon svensk motsvarighet eller står i en sådan position att genuset inte framkom. Det fanns också flera länge sedan etablerade ord (*sms, spa*) som inte har genomgått någon anpassning. Jag misstänker att antalet anpassade substantiv skulle sannolikt ha varit större i ett större material.

Alla verb var anpassade till svenska och fick slutändelsen *a* vilket beror på att svenskans satsstruktur kräver att verb böjs. Största delen av verben har inte försvenskats men i en del verb har slutkonsonant fördubblats (*dippa*) eller slut-e:t ersatts med svenskt infinitiv-a (*styla*). Endast i verben *dejta, frilansa* och *mejla* har hela stammen försvenskats.

Circa hälften av adjektiven var anpassade till det svenska språkssystemet men nästan alla verbavledda particip var anpassade. Några adjektiv tycks behålla sitt ursprungliga suffix även om det bryter mot svenskans regler. Det finns också två icke anpassade adjektiv som

kan tänkas etablera sig som sådana: *fit* och *soft*. Med dessa adjektiv är anpassning inte nödvändig.

Till slut analyserade jag orsaker till användning av lånord. Som den teoretiska bakgrunden använde jag Edlunds och Henes (2007) verk *Lånord i svenskan – om språkförändringar i tid och rum*. Det var inte överraskande att de vanligaste orsakerna var att *beteckna en ny företeelse* med procentuella andelen 43 och *skapa vissa associationer* med procentuella andelen 35. På grund av böckernas dagbokscharaktär fanns det endast få lånord i kategorierna *generalisera och differentiera* och *uttrycka sig neutralt*. Det var ingen överraskning eftersom neutrala uttryck och facktermer inte hör till denna genre.

Dagstidningar som material skulle ha gett mer omfattande resultat med tanke på ämnesområden. Löwengrips böcker handlar om vissa teman och därmed avgränsas materialet till teman Löwengrip skriver om. Då kan jag inte ge en bild av nya lånord till exempel inom politik eller lagspråk eftersom Löwengrip inte skriver om sådana ämnen. Vissa ord dominerade inom sammansättningar på grund av återkommande teman bland annat bloggande. På grund av ett litet material kan ett tema påverka resultaten mycket. Ordet *blogg* som förled utgör hälften av de anpassade sammansättningarna.

Jag använde Edlunds och Henes (2007) färdiga modeller endast till orsaker av användningen och bestämde mig att inte indela lånorden enligt deras låntyper som är ordlån, begrepslån, blandlån och pseudolån (se avsnitt 2.2.1). Jag anser inte att det skulle ha varit fruktbart eftersom endast blandlån och ordlån skulle ha varit representerade. Begrepslån och pseudolån har inhemska morfem och ser sålunda svenska ut.

Jag anser inte att frekvensen skulle ha medfört några anmärkningsvärda resultat heller. Att ta frekvensen i beaktande passar bättre i undersökningar vars material baserar sig på flera olika skribenter. Om jag hade räknat hur många gånger ett och samma ord förekommer skulle ordet *blogg* ha varit på toppplaceringen och jag tycker att det inte skulle ha burit med sig något större informationsvärde.

En titt på mitt material visar att nya ord anknyter sig till nya fenomen och förändringar som sker i samhället. Det skulle vara intressant att utföra en undersökning på nytt med hjälp av mitt material. Då skulle man kunna ta reda på vilka ord som har blivit etablerade och vilka som fallit i glömska och varför.

LITTERATUR

Källor

Hadenius, Pingis & Isabella Löwengrip (2013) *Economista: ta makten över din ekonomi och få ett roligare liv*. Bokförlaget Forum.

Löwengrip, Isabella (2010) *Egoboost! Överlevnadsguide för unga tjejer*. Bokförlaget Forum.

Löwengrip, Isabella (2012) *Isabellas hemligheter*. Bokförlaget Forum.

Löwengrip Spångberg, Isabella (2014) *Babyboost! Ett plus ett blir tre*. Bokförlaget Forum.

Litteratur

Aaltonen Sirkku (2015). "Go VAMK yourself!" – Englanti Vaasan kielimaisemassa. I: Harry Lönnroth & Liisa Laukkanen (red.) *Vaasa kieliyhteisönä. Näkökulmia kaksikielisen kaupungin monikielisyyteen*. Vaasan yliopiston julkaisuja. Tutkimuksia 304.

Alvesson, Mats (2013). *The Triumph of Emptiness: Consumption, Higher Education, and Work Organization*. Oxford University Press.

Birch-Jensen, Jörgen (2007). *Från rista till chatta*. Falun: ScandBook AB.

Bloggportalen (2017). [online]. [Citerat 10.3.2017]. Tillgänglig: www.bloggportalen.se

Chrystal, Judith-Ann (1988). *Engelskan i svensk dagspress*. Skrifter utgivna av Svenska språknämnden 74. Stockholm: Esselte studium.

Dolby, Sarah K. (2005). *Self-Help Books: Why Americans Keep Reading Them*. First Illinois paperback.

Edlund, Lars-Erik & Birgitta Hene (2007). *Lånord i svenskan. Om språkförändring i tid och rum*. 2:a uppl. Stockholm: Nordstedts Akademiska Förlag.

Forum (2017). [online]. [Citerat 25.10.2017]. Tillgänglig: <http://www.forum.se/bocker/ekonomi/e/economista/>

Hakulinen, Lauri (2000). *Suomen kielen rakenne ja kehitys*. 5:e uppl. Vantaa: Tummavuoren Kirjapaino Oy.

- Helsingfors universitet. Institutionen för nordiska språk och nordisk litteratur. (2009). Projektet Moderna importord. Projektbeskrivning [online]. [Citerat 4.4.2017]. Tillgänglig: <http://www.nord.helsinki.fi/importord/projekt.htm>
- Hultman, Tor G. (2003). *Svenska Akademiens språklära*. Stockholm. Norstedts.
- Hård af Segerstad, Ylva (2005). *Kreativt och välanpassat språkbruk i nya medier* [online]. [Citerat 15.9.2017]. Tillgänglig: <http://www.sprakbruk.fi/index.php?mid=2&pid=13&aid=2900>
- Höglin, Renée (2002). *Engelska språket som hot och tillgång i Norden* [online]. [Citerat 15.9.2017]. Tillgänglig: <http://folk.uio.no/slie/hoglin.pdf>
- IT-Ord (2017). *e* [online]. [Citerat 4.10.2017]. Tillgänglig: <https://it-ord.idg.se/ord/e/>
- Josefsson, Gunlög (2009). *Svensk universitetsgrammatik för nybörjade*. Lund: Studentlitteratur.
- Jørgensen, N. & Svensson, J. (1987). *Nusvensk grammatik*. Malmö: Liber.
- Kotsinas, Ulla-Britt (2003). *En bok om slang, typ*. Stockholm: Nordstedts Ordbok.
- Kristiansen, Tore & Lars Vikør (2006). *Nordiske språkhaldninger*. Oslo: Novus.
- Ljung, Magnus (1988). *Skinheads, hackers & lama ankor. Engelskan i 80-talet svenska*. Stockholm: Bokförlaget Trevi Ab.
- Ljung, Magnus (2006). *Svordomsboken. Om svärande och svordomar på svenska, engelska och 23 andra språk*. Uddevalla: Norstedts Akademiska Förlag.
- Löwengrip Isabella (2012). *Därför Egoboost Magazine* [online]. [Citerat 10.3.2017]. Tillgänglig: <http://www.isabellalowengrip.se/2012/05/darfor-egoboost-magazine/>
- Martola, Nina, Leila Mattfolk & Caroline Sandström (2014). *Lånat och ärvt i svenskan. Språkbruk 2/2014*.
- Mickwitz, Åsa (2008). *Ett papper om domämförlust och lexikalt inflytande* [online]. [Citerat 4.4.2017]. Tillgänglig: [https://tuhat.helsinki.fi/portal/fi/publications/ett-papper-om-doman\(7c69c712-94e2-44fe-9bd0-786fea202b9d\).html](https://tuhat.helsinki.fi/portal/fi/publications/ett-papper-om-doman(7c69c712-94e2-44fe-9bd0-786fea202b9d).html)
- Mickwitz, Åsa (2010). *Anpassning i språkkontakt. Morfologisk och ortografisk anpassning av engelska lånord i svenskan* [online]. [Citerat 4.4.2017]. Nordica Helsingiensia 21. Helsingfors: Helsingfors universitet. Tillgänglig: <https://www.doria.fi/handle/10024/61633>

- Myers-Scottons, Carol (1993). *Social motivations for codeswitching. Evidence from Africa*. Clarendon Press.
- Nationalencyklopedin (2016). *Memoarer* [online]. [Citerat 10.3.2016] Tillgänglig: <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/memoarer>
- Nieminen, Anna (2010). *Arkinen työ – hieno nimike*. Kaleva 29.8.2010.
- Oakes, Leigh (2001). *Language and national identity. Comparing France and Sweden*. John Benjamins Publishing Company.
- Park, Hyeon-Sook (2004). Kodväxling som fenomen – exemplet svenska koreanska. I: Hyltenstam, Kenneth och Lindberg, Inger (red.): *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Studentlitteratur, Lund. 312–314.
- Pettersson, Gertrud (2005). *Svenska språket under sjuhundra år. En historia om svenskan och dess utforskande*. Lund: Studentlitteratur.
- Poplack, Shana, David Sankoff & Christopher Miller (1998.) *The social correlates and linguistic processes of lexical borrowing and assimilation*. I: *Linguistics* 26: 1
- Saarikivi, Janne (2015). *Turha englanti huolestuttaa kielentutkijoita* [online]. [Citerat 4.4.2017]. Tillgänglig: <https://yle.fi/uutiset/3-7848492>
- Santrock, John (1994). *The Authoritative Guide to Self-Help Books*. The Guilford Press.
- SAOL 11 = Svenska Akademiens ordlista över svenska språket (1986) [online]. 11:e uppl. Svenska Akademien. Tillgänglig: <http://spraakdata.gu.se/saolhist/>
- SAOL 13 = Svenska Akademiens ordlista över svenska språket (2006) [online]. 13:e uppl. Svenska Akademien. Tillgänglig: <http://spraakdata.gu.se/saolhist/>
- SAOL 14 = Svenska Akademiens ordlista över svenska språket (2015) 14:e uppl. Svenska Akademien.
- Sharp, Harriet (2001). *English in Spoken Swedish. A Corpus Study of Two Discourse*. Stockholm Studies in English. Stockholm: Almqvist & Wikseil.
- Svenska bokhandel (2016). [online]. [Citerat 10.3.2016]. Tillgänglig: www.svb.se
- Svenska datatermgruppen (2017). *Frågor och svar* [online]. [Citerat 10.9.2017]. Tillgänglig: <http://www.datatermgruppen.se/fragor-och-svar.html>
- Sundin, Maria (2006). *Jag såg han* [online]. [Citerat 4.4.2017]. Tillgänglig: <http://www.textfixarna.se/jag-sag-han/>

The Longman Dictionary of Contemporary English (2017). [online]. [Citerat 4.4.2017].
Tillgänglig: <http://www.ldoceonline.com/>

The Oxford Dictionary of Modern Slang (2010). Oxford University Press. Oxford.

Tiittula Markus (2010). *Oudot vierassanat riivaavat ammattinimikkeitä* [online]. [Citerat 4.9.2017]. Tillgänglig: <https://yle.fi/uutiset/3-5600153>

Tuomi, Jouni & Anneli Sarajärvi (2003). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä.

Westman, Margareta (1995). *Språkets lustgård och djungel*. Skrifter utgivna av Svenska Språknämnden 79. Stockholm: Nordstedts Ordbok.

BILAGOR

Bilaga 1. Substantiv

Genus har markerats om det är fråga om ett engelskt ord eller sammansättning med engelskt efterled. *Ego* står för boken Egoboost, *Ih* för Isabellas hemligheter, *Bb* Babyboost och *Eco* för Economista. Möjliga förekommande pluralformer har nämnts i samband med ordet. – står för plural utan suffix.

”fuck off-pengar” Eco8	bodylotion Bb106	economista-shopping Eco153
”real estate” Ih108	bonding Eco52	(en) egoboost Ego13
”the girl from the internet” Ih108	brainstorming Ego115	egoboost-dag Ih63
a two-way street Eco49	Bridezillas Bb86	e-handel Eco162
after work Ih28	bridgeing Eco52	elefantsize Bb87
allround-plagg Eco108	brunch, -er Ih45	(ett) entourage Ih103
(en) app Ih109	budget-bff Eco23	event, -, -s Ih158
(en) audition Ego133	bullshit, -en Bb25	(en) fanpage Ih109
(en) baby shower Eco30	bungyjump Ego104	fashioneliten Eco165
babyblues, -en Bb138	bunny-ears Ego156	(en) fashionista, -or Eco162
babyboost Bb3	business class Bb179	favoritbloggar Ego167
babynest Bb105	busy-girls Ego68	favoritbloggerska Ego72
(en) babysitter Bb11	buzz marketing Eco45	favoritlegging Bb106
back office Eco41	candlestick-teorin Eco165	financial distress Eco217
Bad boy-mönster Eco82	(ett) case Ih109	fleecehoodie Bb106
(en) bag Eco106	CEO Ih108	fleecetröja Eco108
(en) banner Ih158	(en) chatt Ih24	flowkänsla Ih86
(ett) barnrejs Bb30	chick-lit-böcker Ego22	(en) försäkringsjunkie Eco213
best friends forever Eco22	coachingföretag Bb61	foundation Bb145
(en) bff Eco22	communities Ego53	frilans Bb150
bindningstiden Eco73	(en) craving Bb54	frilansare, - Ih57
(en) blogg, -ar Ego11	(en) CTG Bb112	frilansuppdrag Eco64
bloggadress Ego171	cupcakes Ego115	frilansverksamhet Eco63
(ett) bloggande Ego11	(en) deal Ih60	(en) gambler Eco172
bloggare, - Ego76	dejt, -er Ego168	go-kart Ih45
bloggerska, -or Ih73	dejtingdjungel Ih33	goody bag, -s Ih158
bloggfantast Ego166	dejtingvärlden Ih39	(en) Gordon Gekko Goddess Eco152
bloggframgång Ego176	dejtjury Ih37	(en) gravidcraving Bb42
blogginlägg Ego22	dejtregler Ih41	(ett) gravid-glow Bb54
bloggintäkterna Eco222	dipp Ego169	(en) handsfree Ih118
bloggläsare Ego75	(en) dj Ego156	hedgefond Eco175
bloggmamma Ego166	(en) doer Ego153	high school-serie Ego58
bloggnätverk Ego171	dokumentappar Ih118	höstpepp Ego114
bloggosfären Ego166	(en) dramaqueen Ego57	(en) hustler Eco124
bloggportal Ih159	drop dead gorgeous Eco108	(en) icebreaker Eco100
bloggprinsessa Ego123	dustbag Eco106	ingen big deal Eco177
bloggspecialistgrupp Ih95	dvd-spelare Eco157	inloggningsuppgifterna Ih39
bloggsverige Ih38	e-bok Eco187	
bloggtorka Ego169	(en) economista Eco7	
bloggvärlden Ego111	economista-mantrat Eco225	
body Bb109		

- internet Ego130
internetforum Bb77
IP-adress Bb190
lackleggings Eco108
layaway Eco17
(en) limited editon
Eco68
(ett) lipgloss Eco180
(en) MBA Ih10
MBA-utbildning Ih111
(ett) mejl, - Ego30
mejlkontakt Eco48
mindfulness Ih120
mini-spa Ego115
(ett) mms Eco68
modeblogg, -ar Ego170
modebloggare Ih109
(en) money magnet
Eco112
movietime Bb78
Mr Right Bb16
Mr Right forever Ego49
Mr Right now Ego49
msn Ego53
mulkitasking Ih118
multitaskar-botten Ih119
musikbloggare Ih109
(en) nanny Bb31
naturbar, -er Ih50
nätverkskarma Eco50
non verbal communication
Eco92
(en) nybliven-mamma-
bitch Bb138
on and off-förhållande
Bb13
opportunities Ih113
(en) outfit, -s Ih77
(en) outlet Bb56
peanuts Bb114
pep Bb136
(en) piece of cake Bb115
pizzafejs Ego124
plastic padding Eco205
point and figure Eco165
(en) powerdress, -ar
Eco92
powerkvinna Eco92
(en) powernap Ih62
powerwalk Bb184
preppylooken Ego174
(en) prince charming
Ego25
PR-sajt Ego168
quickfix Eco71
racingskor Eco109
realitykändis Eco208
realityserie Ih53
(en) research Ih95
retweets Eco177
risk management Eco171
rookie Bb136
founders fee Ih136
(ett) save yourself account
Eco138
(en) saveaholic Eco2
scarves Eco94
scootertur Eco184
second hand Eco11
second hand-butik Eco199
second hand-kläder
Eco217
second hand-plagg Eco59
sektorn life science
Eco142
(en) shopaholic, -s Eco2
shoppingsajt Eco68
shot, -s Eco126
size zero Ego144
(en) självförtroendeboost
Eco12
sleepcarrier Bb109
(ett) smajl Bb188
(en) smartphone, -s Eco24
(en) smoothie Ego95
(ett) sms, sms Ego50
sms-biljetter Eco32
sms-kikare Ego58
sms-lån Eco71
sms-maraton Ih61
sneakers Eco93
spa Bb86
spahelg, Eco185
spahotell, Eco185
spa-tid Bb87
(en) stalker Eco49
stand by-personer Bb150
standby-föräldrar Bb28
start up-valutor, Eco177
streetmodebolag Eco165
strengths Ih113
stringtrosor Bb66
styling Eco132
(en) stylist Eco94
(en) superwoman Ego173
swappar Eco165
SWOT-analys Ih112
syrapeeling Bb65
(en) tablet Eco24
take away Eco34
take away latte Eco28
take away-kaffe Eco55
take away-ställe Bb14
(en) talkshow Ego162
threats Ih113
to do-list Ih56
toast Ego167
toastmaskin Ego167
trekvarstlöpartajts Eco109
trenchcoat Eco93
(en) tvärtom-deal Ih136
unique selling points
Ih130
USP, -ar Ih 13
(en) vision board,85Ih
(ett) wake-up-call Ego71
walk-in-closet Eco68
warranter Eco152
weaknesses Ih113
webb, en Eco86
webbplats Ih96
webbprojekt Eco88
webbshow Ih66
webbsidan Ih96
webb-tv Ih103
webbutik Ih46
(en) weekend Eco197
weekendresa Ih76
what's in it for me-vinst
Eco49
windows-shopping Bb99
win-win-samarbete Ih157
win-win-situation Ih114
word of mouth Eco45
wrapklänning Eco68

Bilaga 2. Verb, adjektiv, adverb, interjektioner, direkta citat, satser och meningar

Verb

backpacka Ego18
 blogga Ego20
 bonda Ih25
 boosta Ego12
 brainstorma Ih115
 checka Bb17
 chilla Bb83
 connecta Bb70
 curla Bb170
 deala Eco123
 dejta Ego34
 dippa Eco47
 droppa Bb26
 egoboosta Ego180
 flasha Bb146
 facebooka Ih24
 frilansa Eco90
 googla Ego90
 kroppsboosta Bb67
 kärleks-sms:a Ego61
 logga in Ih110
 matcha Ego16
 mejla Ego72
 multitaska Ih118
 peppa Ego12
 pusha (vidare)Ego68
 sms:a Ego52
 styla Eco59
 supporta Bb33
 zappa Eco120

Adjektiv

BIG Ego110
 bildgooglad Bb190

blurrig Bb119
 boostad Bb174
 chill Bb136
 easy Bb188
 fit Ego18
 frilansande Bb61
 googlad,googlande Ih140
 inloggad Ih53
 living Ih109
 matchande Eco108
 peppad, peppande Ego116
 picky Bb157
 soft, softad Bb125
 streetsmart Bb25
 undercover Ih37

Interjektioner

”YES!” Ego163
 “bla, bla, bla” Bb81
 Argh Eco68
 Boom! Bb29
 Fine Bb162
 Get it? Ego169
 love u Ego56
 Pah! Bb56
 so what! Ego27
 Yeah, right. Bb133
 WOW Bb179

Adverb

”all in” Bb180
 always Ego59
 ever Ego16

IRL Eco47
 på repeat Bb26
 stand by Bb152

Satser och meningar

a dream without a plan is just a wish Eco188
 cash is king Eco71
 Deal with it. Bb17
 dress for success Eco92
 having it all Eco6
 Helt out of the blue. Bb13
 Knipövningar is The Shit! Bb81
 Party like there is no tomorrow Eco37
 wealth means health Eco7
 You can get it, if you really want! Eco225
 You name it. Eco98
 I promise Eco108
 ”Be there or be square.” Ego180
 ”No bend banana.” Ego180
 ”Say it right.” Ego181
 You lie, you die Ih104
 I love you Ego56
 Fake it til you make it Ego168

Direkta citat

You want to have a passion for what you are doing. Otherwise it's like waiting until 80 years of age to have sex. Eco87

Bella, my polar bear, I have the greatest idea ever that you should invest in, call me. Eco167

Bilaga 3. Beteckna en ny företeelse

after work Ih28	dejtingdjungel Ih33	msn Ego53
allround-plagg Eco108	dejtingvärlden Ih39	mulkitasking Ih118
Argh Eco68	dejtregler Ih41	multitaska Ih118
(en) baby shower Eco30	dipp Ego169	multitaskar-botten Ih119
babynest Bb105	dippa Eco47	musikbloggare Ih109
(en) babysitter Bb11	dokumentappar Ih118	naturbar, -er Ih50
back office Eco41	dustbag Eco106	nätverkskarma Eco50
backpacka Ego18	en risk management	plastic padding Eco205
(en) banner Ih158	Eco171	point and figure Eco165
bildgooglad 190 bb	(ett) living case Ih109	racingskor Eco109
bindningstiden Eco73	facebooka Ih24	realitykändis Eco208
(en) blogg, -ar Ego11	(en) fashionista, -or	realityserie Ih53
blogga Ego20	Eco162	retweets Eco175
bloggadress Ego171	favoritbloggar Ego167	sektorn life science
(ett) bloggande Ego11	favoritbloggerska Ego72	Eco142
bloggare, - Ego76	favoritleggings Bb106	shot, -s Eco126
bloggerska, -or Ih73	financial distress Eco217	sleepcarrier Bb109
bloggfantast Ego166	fleecehoodie Bb106	(en) smartphone, -s Eco24
bloggframgång Ego176	fleeceotröja Eco108	(en) smoothie Ego95
blogginlägg Ego22	flowkänsla Ih86	(ett) mms Eco68
bloggintäkterna Eco222	foundation Bb145	sneakers Eco93
bloggläsare Ego75	founders fee Ih136	spa Bb86
bloggmamma Ego166	frilans Bb150	spahelg Eco185
bloggnätverk Ego171	frilansa Eco90	spahotell Eco185
bloggosfären Ego166	frilansande 61 bb	spa-tid Bb87
bloggportal Ih159	frilansare, - Ih57	(en) stalker Eco49
bloggprinsessa Ego123	frilansuppdrag Eco64	start up-valutor Eco175
bloggspecialistgrupp Ih95	frilansverksamhet Eco63	stringtrosor Bb66
bloggsverige Ih38	goody bag, -s Ih158	swappar Eco165
bloggtorka Ego169	googla Ego90	syrapeeling Bb65
bloggvärlden Ego111	googlad, googlande Ih140	(en) tablet Eco24
body Bb109	(en) handsfree Ih118	(en) talkshow Ego162
bodylotion Bb106	hedgefond Eco173	toast Ego167
bonding Eco52	(en) icebreaker Eco100	toastmaskin Ego167
brainstorma Ih115	inloggad Ih53	trekvartslöpartajts Eco109
brainstorming Ego115	inloggningsuppgifterna	unique selling points
Bridezillas Bb86	Ih139	Ih130
bridgeing Eco52	internet Ego130	warranter Eco152
brunch, -er Ih45	internetforum Bb77	webb, en Eco85
bungyjump Ego104	lackleggings Eco108	webbplats Ih96
buzz marketing Eco45	layaway Eco175	webbprojekt Eco88
candlestick-teorin Eco165	logga in Ih110	webbshow Ih66
(en) chatt Ih24	(ett) mejl, - Ego30	webbsidan Ih96
chick-lit-böcker Ego22	mejla Ego72	webb-tv Ih103
coachingföretag Bb61	mejlkontakt Eco48	webbutik Ih46
cupcakes Ego115	mindfulness Ih120	word of mouth Eco45
curla Bb170	mini-spa Ego115	wrapklänning Eco68
dejt, -er Ego168	modeblogg, -ar Ego170	zappa Eco120
dejta Ego34	modebloggare Ih109	

Bilaga 4. Generalisera/differentiera, uttrycka sig neutralt, uttrycka en värdering

Generalisera/ differentiera	Uttrycka sig neutral	Uttrycka en värdering
streetmodebolag Eco165	second hand Eco11	Knipövningar is The Shit!
streetsmart bb25	second hand-butik Eco199	Bb81
styla Eco59	second hand-kläder Eco217	bullshit, -en Bb25
	second hand-plagg Eco59	”YES!” Ego163
	size zero Ego144/73	”bla, bla, bla” Bb81
	en outlet Bb56	Boom! Bb29
	babyblues, -en Bb138	Fine Bb162
		Get it? Ego169
		love u Ego56
		so what! Ego27
		Yeah, right. Bb133
		WOW Bb179
		chill 136 bb
		BIG Ego110
		easy bb188
		Pah! Bb56

Bilaga 5. Skapa vissa associationer

"all in" Bb180	(en) gravidcraving Bb42	scarves Eco94
"real estate" Ih108	(ett) gravid-glow Bb54	scootertur Eco184
"the girl from the Internet" Ih108	having it all Eco6	(en) shopaholic, -s Eco2
a dream without a plan is just a wish Eco188	Helt out of the blue. Bb13	shoppingsajt Eco68
a two-way street Eco49	high school-serie	(en) självförtroendeboost Eco12
(en) audition Ego133	höstpepp Ego 114	soft, softad Bb125
Bad boy-mönster Eco82	(en) hustler Eco124	stand by Bb152
(en) bag Eco106	I love you Ego56	stand by-personer Bb150
(ett) barnrejs Bb30	kroppspoosta Bb67	standby- föräldrar Bb28
blurrig Bb119	(en) limited editon Eco68	strengths Ih113
bonda Ih25	(ett) lipgloss Eco180	styling Eco132,
boosta Ego12	matcha Ego16	(en) stylist Eco94
boostad 174 bb	matchande Eco108	(en) superwoman Ego173
bunny-ears 156	(en) money magnet Eco112	supporta Bb33
business class Bb179	movietime Bb78	take away Eco34
busy-girls Ego68	mr right forever Ego49	take away latte Eco28
cash is king Eco71	mr right now Ego49	take away-kaffe Eco55
CEO Ih108	(en) nanny Bb31	take away-ställe Bb14
checka Bb17	non verbal communication Eco92	threats In113
chilla Bb83	on and off-förhållande Bb13	to do-list Ih56
communities Ego53	opportunities Ih113	trenchcoat Eco93
connecta Bb70	(en) outfit, -s Ih77	(en) tvärtom-deal Ih136
(en) craving Bb54	på repeat Bb26	walk-in-closet Ego68
(en) deal Ih60	Party like there is no tomorrow Eco37	weaknesses Ih113
Deal with it. Bb17	pep Bb136	wealth means health Eco7
deala Eco123	peppa Ego12	(en) weekend Eco197
(en) doer Ego153	peppad, peppande Ego116	weekendresa Ih76
(en) dramaqueen Ego57	picky Bb157	what's in it for me-vinst Eco49
dress for success Eco92	pizzafejs Ego124	windows-shopping Bb99
drop dead gorgeous Eco108	(en) powerdress, -ar Eco92	(en) vision board Ih85
droppa Bb26	powerkvinna Eco92	You can get it, if you really want! Eco225
elefantsize Bb87	(en) powernap Ih62	You lie, you die Ih104
(ett) entourage Ih103	powerwalk Bb184	
event, -, -s Ih158	preppylooken Ego174	<i>You want to have a passion for what you are doing. Otherwise it's like waiting until 80 years of age to have sex. Eco87</i>
Fake it til you make it Ego168	(en) prince charming Ego25	
(en) fanpage Ih109	pusha Ego68	
fashioneliten Eco165	quickfix Eco71	<i>Bella, my polar bear, I have the greatest idea ever that you should invest in, call me. Eco167</i>
fit Ego18	(en) research Ih95	
flasha Bb146	rookie Bb136	
(en) försäkringsjunkie Eco213	(ett) save yourself account Eco138	
(en) gambler Eco172	(en) saveaholic Eco2	
go-kart Ih45		
(en) Gordon Gekko		
Goddess Eco152		

Bilaga 6. Ge komisk effekt, variera, få ett formellt lätthanterligt ord, markera identitet och grupptillhörighet

Ge komisk effekt	Få ett formellt och lätthanterligt ord	Markera identitet och grupptillhörighet
(en) nybliven mamma-bitch Bb138 undercover dejtjury Ih37 mr right Bb16 ”fuck off-pengar” Eco8	sms-kikare Ego58 (ett) sms, sms Ego50 sms-biljetter Eco32 sms-lån Eco71 sms-maraton Ih61 sms:a Ego52 kärleks-sms:a Ego61 IP-adress Bb190 PR-sajt Ego168 (en) app Ih109 (en) MBA Ih10 MBA-utbildning Ih111 (en) CTG Bb112 win-win-samarbete Ih157 win-win-situation Ih114 dvd-spelare Eco157 SWOT-analys Ih112 e-bok Eco187 e-handel Eco162 (en) dj Ego156 USP, -:ar Ih130 IRL Eco47	babyboost Bb3 ingen big deal Eco177 (ett) wake-up-call Ego71 peanuts Bb114 en piece of cake bb115 (en) economista Eco7 economista-mantrat Eco225 economista-shopping Eco153 (en) egoboost Ego13 egoboost-dag Ih6 egoboosta Ego180 best friends forever Eco22 (en) bff Eco22 budget-bff Eco23 always Ego59 ever Ego16 I promise 108 ”Be there or be square.” Ego180 ”No bend banana.” Ego180 ”Say it right.” Ego181 You name it. Eco98
Variera		
(ett) smajl		